

Rusija ir ES pasirašė protokolą dėl Karaliaučiaus tranzito per Lietuvą

Maskva, balandžio 22 d. (dpa-Reuters-ELTA). Ketvirtadienį pareigūnai Maskvoje pareiškė, kad Rusija ir Europos Sąjunga (ES) išsprendė prekybos ginčus, susijusius su ES plėtra į Rytų Europą. Susitarta ir dėl Karaliaučiaus srities tranzito per Lietuvą, praneša dpa-Reuters-ELTA.

Rusijos ekonominės plėtros ir prekybos ministras Germanas Grefas po susitikimo su ES prekybos komisaru Paskaliu Lami (Pascal Lamy) sakė, kad šalys pasirašė svarbiausius aspektus, įskaitant tranzitą į Karaliaučiaus sritį per Lietuvą, aptariantį protokolą.

Karaliaučiaus sritį, kuri yra svarbi krovinių tranzito požiūriu, supa Lenkija ir Lietuva - dvi iš dešimties, daugiausia - Rytų Europos, šalių, gegužės 1 dieną prisijungiančių prie ES.

Susitarimo smulkmenos turėtų būti paskelbtos ketvirtadienio popietę, po Rusijos prezidento Vladimiro Putino susitikimo su Europos Komisijos pirmininku Romanu Prodžiu (Romano Prodi).

Dvišaliuose santykiuose buvo kilę problemų dėl ES plėtros, dėl kurios Rusija teigia galinti kasmet prarasti iki 150 mln. JAV dolerių. Nuostolius Maskva sieja su prekybos su tradiciniais partneriais sumažėjimu.

Rusija ir ES siekė nesutarimus išspręsti iki gegužės 1 dieną įvyksiančio naujųjų narių prisijungimo.

Naujų NATO narių karinio komiteto atstovai. Trečias iš kairės stovi Lietuvos atstovas pulkininkas A. Kunigėlis. NATO nuotr.

Lietuvos Seimas svarsto sankcijas priešais sulaužiusiems asmenims

Seimas po pirmojo svarstymo balsų dauguma pritarė Konstitucijos 56 straipsnio pataisai, kuriuo siekiama užtikrinti, kad tik nepriekaištingos reputacijos asmenys kandidatuotų ir būtų išrinkti į aukščiausias valstybėje pareigas.

Ne anksčiau nei po dešimties dienų Seimas turėtų balsuoti pirmąjį kartą dėl minėtos pataisos, balsavimo data kol kas nepaskirta. Dėl Konstitucijos pataisų priėmimo Seime turi būti balsuojama du kartus. Tarp šių balsavimų turi būti ne mažesnė kaip 3 mėnesių pertrauka.

Pataisai pritarti raginės opozicinės konservatorių frakcijos vadovas Andrius Kubilius teigė, kad, jo manymu, šioji pataisa “perteklinė”. A. Kubilius kartojo jau anksčiau reikštą poziciją, kad, norint užkirsti kelią priešais sulaužiusiems asmenims vėl kandidatuoti į Seimą, nebūtina taisyti Konstitucijos, pakaktų pataisyti rinkimų įstatymus ir juose numatyti apribojimus.

A. Kubilius vėl minėjo teismų įstatymą, kuris numato konkrečias sankcijas priešais sulaužiusiems teisėjams, nors Konstitucijoje tokių apribojimų teisėjams taip pat nėra numatyta. Taigi ir politikų atžvilgiu, A. Kubiliaus manymu, pakaktų įstatymų pataisų, nekeičiant pačios Konstitucijos.

Kitas parlamentaras Egidijus Klumbys teigė esąs prieš Konstitucijos 56 straipsnio pataisą. “Aš esu prieš tai, kad politikas, kartą nubaustas apkaltos būdu, netekęs mandato ir pareigų, būtų baudžiamas antrą kartą neleidžiant jam dalyvauti rinkimuose”, - sakė E. Klumbys, pridūręs, jog aukščiausiasis teisėjas šiuo atveju esąs rinkėjas.

Konstitucijos 56 straipsnio papildymo projektu yra siekiama apriboti asmenų, kuriuos Seimas apkaltos proceso tvarka pašalino iš užimamų pareigų ar panaikino jų Seimo nario mandatą, galimybę tapti Respublikos Prezidentu ar Seimo nariu, jeigu nuo Seimo sprendimo priėmimo praėjo mažiau kaip 5 metai.

Pataisos iniciatoriai anksčiau yra teigę, jog tokios praktikos laikomasi daugelyje Europos valstybių ir JAV. Jų duomenimis, buvusių politikų, kurie prarado postą dėl priešais sulaužymo, padaryto nusikaltimo ar netinkamo elgesio, viešųjų teisių apribojimas ateityje užimti Prezidento ar parlamentaro postą įtvirtintas Čekijos, Lenkijos, Prancūzijos, Portugalijos, Slovakijos ir JAV konstitucijose.

Šiuo metu Lietuvoje asmenims, kurie dėl priešais sulaužymo ar šurkštaus Konstitucijos pažeidimo apkaltos proceso tvarka buvo pašalinti iš užimamų pareigų ar panaikintas jų Seimo nario mandatas, nedraudžiama vėl kandida-

tuoti į Seimo nario ar Respublikos Prezidento pareigas.

Kijeve laikinasis prezidentas A. Paulauskas tarėsi su Ukrainos prezidentu

Vilnius/Kijevas, balandžio 20 d. (ELTA). Dviejų šalių santykiai politikos, ekonomikos ir kultūros srityse, integracijos į Europos Sąjungą ir NATO procesas aptarti Kijeve laikinojo Lietuvos Prezidento Artūro Paulausko ir Ukrainos valstybės vadovo Leonido Kučmos susitikime. Dviejų valstybių vadovai taip pat pasikeitė nuomonėmis apie bendradarbiavimo perspektyvas Lietuvai tapus euroatlantinių organizacijų nare.

Laikinais einantis prezidento pareigas A. Paulauskas susitikime pažymėjo, kad 2004-ieji Lietuvai yra reikšmingi istoriniai metai: šių metų kovo 29 dieną mūsų šalis iškilmingai buvo priimta į NATO, netrukus taps ir visateise ES nare.

Ukrainos Prezidentas L. Kučma pasveikino Lietuvą tapus visateise NATO nare ir netrukus įsijungiančią į ES.

Susitikime A. Paulauskas dar kartą pabrėžė, kad Lietuva yra už “ES atvirų durų politiką” Ukrainos atžvilgiu ir yra pasirengusi pasidalyti patirtimi integracijos į ES bei santykių su šia europine organizacija gilinimo srityse, remia demokratinius procesus Ukrainoje.

Po Lietuvos ir Ukrainos vadovų susitikimo buvo pasi-

Lietuva pateikė branduolinio ginklo neplatinimo sutarties ataskaitą

Vilnius, balandžio 20 d. (ELTA). Įgyvendindama tarptautinius branduolinio ginklo neplatinimo įsipareigojimus ir skatindama neplatinimo politikos skaidrumą, Lietuva antradienį pateikė branduolinio ginklo neplatinimo sutarties (NPT) VI straipsnio įgyvendinimo ataskaitą. Joje pabrėžiama, kad Branduolinio ginklo neplatinimo sutartis yra tarptautinio neplatinimo režimo ramsis ir esminis pagrindas siekti branduolinio nusiginklavimo.

Ataskaita parengta prieš Niujorke balandžio 26 dieną prasidedančią Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties (NPT) trečiojo Paruošiamojo komiteto sesiją.

Dokumente, kaip praneša Užsienio reikalų ministerija, išvardijami svarbiausi 2003 metų Lietuvos politikos veiksmas. Tai pateikta paraiška narystei Branduolinių tiekėjų grupėje, sustiprinti nacionaliniai radioaktyvių šaltinių apsaugos norminiai aktai, įgyvendintos Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) rekomendacijos, palaikytos Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos nusiginklavimo rezoliucijos, pradėta energetikos studija.

Lietuvos diplomatai, kaip pažymima ataskaitoje, taip pat aktyviai ragino regiono šalis prisijungti prie TATENA papildomo protokolo, kuris suteikia papildomas galias TATENA inspektoriams tikrinti branduolinę šalių veiklą.

Ataskaitoje teigiama, kad skaidrumas, negrįžtamumas ir pasitikėjimo skatinimas yra pagrindiniai branduolinio nusiginklavimo principai ir pabrėžiamas tikėjimas, jog bus toliau siekiama branduolinio nusiginklavimo.

Pirmąją tokią ataskaitą Lietuva NPT šalims pateikė 2003 metais.

NPT Paruošiamasis komitetas rengia rekomendacijas 2005 metais numatytai peržiūros konferencijai Ženevoje, kurioje dalyvaus ir Lietuvos delegacija, vadovaujama ambasadoriaus Jungtinėse Tautose. Kaip numatyta sutartyje, jos veikimo peržiūra atliekama kas penkerius metus.

rašyti tarpvyriausybinis susitarimas dėl bendradarbiavimo turizmo srityje bei Alytaus apskrities ir Žitomiro srities bendradarbiavimo susitarimas.

Laikinasis šalies vadovas taip pat dalyvavo darbo pusry-

čiuose su Ukrainos Ministru Pirmininku Viktoru Janukovičiumi, susitiko su Lietuvos Seimo ir Ukrainos Aukščiausiosios Tarybos Tarpparlamentinės asamblėjos Ukrainos delegacijos nariais.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Iš atostogų Kanarų salose grįžęs socialdemokratų vadas premjeras Algirdas Brazauskas pareiškė, kad kalbėti apie bendrą kandidatą į prezidentus jau nėra prasmės - Česlovo Juršėno kandidatūra nebus atšaukta. Premjeras dar kartą patikino pats nesieksią šio posto.

Vyriausybės vadovas nepasiduoda dešiniųjų spaudimui. “Keletą kartų sakiau, kad apsispręsti dėl vieno kandidato į prezidentus labai sunku, praktiškai - neįmanomas dalykas”, - pareiškė premjeras Algirdas Brazauskas.

“Aš Artūriui Paulauskui pasakiau, kad kelsime savo kandidatą, nes tokia buvo partijos daugumos nuomonė. O dėl A.Paulausko - sakau: jūsų valia apsispręsti, dalyvauti ar nedalyvauti rinkimuose”, - sakė A.Brazauskas.

“Matau save kitoje veiklos srityje. Man atrodo, nuveikėme ne taip jau mažai. Aš galvoju apie stabilumą - ir politinį, ir valstybės valdymo. Dar kartą kartoju: prezidentas Lietuvoje nėra tas, kaip kad daugelis rinkėjų galvoja. Manau, daug daugiau galiu nuveikti būdamas premjeru”, - atsisakymą kelti savo kandidatūrą į prezidento postą komentavo Algirdas Brazauskas.

Algirdas Brazauskas informavo, kad abiejų valdančiųjų partijų vadovybės artimiausiu metui turėtų susitikti ir įvertinti situaciją.

Valdo Adamkaus kandidatūrą iškėlę liberalcentristai, kai kuriais duomenimis, jau dairosi kito - partijos kandidato, jei rinkimuose buvęs prezidentas vis dėlto nedalyvautų. Vienas neva svarstomų variantų - partijos vicepirmininko Eugenijaus Gentvilo kandidatūra.

Rolando Pakso įregistravimo pretendentu į prezidentus klausimas tapo kietu riešutu rinkimų rengėjams. VRK dvejoja, ar gali įregistruoti pretendentu į prezidentus nuo šių pareigų nušalintąjį Rolandą Paksą.

Rolando Pakso registravimo kandidatu į prezidentus problema teks teismui, mano VRK pirmininkas.

LNK televizijos laidoje “Pikas” Mečys Laurinkus buvo paklaustas, ar artėjant pirmalaikiams prezidento rinkimams VSD turi surinkusi kuriuos nors potencialius kandidatus kompromituojančių žinių, atsakė, jog “departamentas turi nemažai informacijos”. “Jei bus reikalinga arba mūsų analitikai nutars, kad ji perduotina valstybės vadovams ar Vyriausiajai rinkimų komisijai, tai ir bus padaryta”, - sakė M.Laurinkus.

Klaipėdoje vyksiantys renginiai, skirti Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą dienai paminėti, savo užmoju gal ir neprilygs sostinė sudrebinsiančioms linksmybėms, tačiau juose kažką įdomaus atras tiek senas, tiek jaunas. Pasak uostamiesčio mero pavaduotojos Audros Daujotienės, su Lietuvos naryste Europos Sąjungoje (ES) daugelis žmonių, ypač jaunimas, sieja labai dideles viltis, todėl gegužės 1-ąją stengtasi paversti masinių linksmybių diena.

Per šalies miestus ir miestelius nuvilnysianti stojimo į Europos Sąjungą šventės banga pasieks ir pajūrį. Paminėti reikšmingą įvykį klaipėdiečiai bus pakviesti gegužės 1-ąją nuotaikingame renginyje Europa - mūsų namai”. Šventė prasidės gegužės 1 dieną 11.30 val. kariliono koncertu. Į renginius pakviesti dalyvauti visų Lietuvoje reziduojančių ambasadų ir konsulatų darbuotojai.

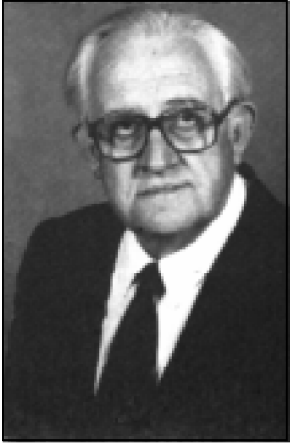
Prieš ketverius metus spalį Kaune išrinkti Seimo nariai, prieš išvykdami vienos kadencijos politinei misijai į Vilnių, miesto rotušėje pasirašė Garbės deklaraciją dėl kolektyvinio darbo Kauno labui. Ketveri metai už 100 kilometrų nuo Kauno parodė, kad kalbos apie neoficialią Kauno frakciją Seime viso labo tebuvo porinkiminė euforija. Iš Kauno lobistų frakcijos - muilo burbulas.

Klaipėdos buvusių kalinių sąjunga prie koncentracijos stovyklos memorialo netoli Kretingos surengė atminimo akciją. Nacių okupacijos metais čia buvo laikomos tarybinių pasieniečių ir kariškių žmonos bei vaikai ir vokiečiams prasikaltę lietuviai. Atminimo akcijoje, kurią rėmė verslininkas Aleksandras Popovas, dalyvavo Rusų sąjungos ir Rusijos konsulato Klaipėdoje atstovai. Akcija skirta Tarptautinei koncentracijos stovyklų kalinių dienai.

Laikinas prezidentas Artūras Paulauskas paragino vidaus reikalų ministrą Virgilijų Bulovą imtis būtinų priemonių didesnei Lietuvos ir Rusijos sienos, kuri Lietuvai prisijungus prie Europos Sąjungos, taps išorine ES siena, kontrolei. A.Paulauskas atkreipė ministro dėmesį į kontrabandos atvejus per Lietuvos sieną su Karaliaučiaus kraštu.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Balandžio 13 d. JAV prezidentas sukvietė spaudos konferenciją, kurioje kalbėjo apie padėtį Irake ir iki šiol nematytus smurto veiksmus, ir atmetė klausimus, kurie lygino situaciją Irake su Vietnamo karu. Jis sutiko su pastabomis iš reporterių pusės, kad reikėtų pasiūsti daugiau kariuomenės, panaudoti stipresnes jėgas, sustabdyti kelių radikalų bandymus. Prezidentas Bush pabrėžė, kad palyginimas šio Irako karo su Vietnamo karo metais kenkia kareivių moralei, kartu siunčia kenksmingas nuotaikas mūsų priešams. Dabartinis priešų sukilimas tik stiprina radikalias galios siekimo jėgas tarp fanatikų. Tai nėra civilinis karas, nėra nei populiarius sukilimas, pabrėžė prezidentas, užtrukęs su savo pranešimu spaudai visą valandą.

Prezidentas Bush greit susilaukė kritikos iš senatoriaus Kerry, kuris peikė administraciją už nuostolius Irake. Per dvi savaites Irake buvo pagrobti užsieniečiai, atvykę Irako atstatymo darbams. Mūšiuose žuvo 83 amerikiečiai kariai. Prezidentas per savo ekonominę politiką aplėdo švietimo, medicinos ir socialinio gerbūvio politiką, kaltino senatorius. Iš Baltųjų Rūmų ateinančios žinios kalba apie apsileidimą prieš teroristų veiklą Amerikos viduje. Prezidentas Bush pripažino, kad JAV generolas John Abizaid, karo vadas, pareiškė gynybos sekretoriui Donald Rumsfeld, kad jam Irake reikia mažiausiai 10,000 naujų kareivių. Generolas yra Viduriniųjų Rytų JAV kariuomenės vadas. Prezidentas Bush pasakė reporteriams, kad jei jis sako, kad jam tiek kareivių reikia, tai tiek ir gaus. Į klausimą, ar prezidentas elgiasi teisingai Irako atveju ir tikisi išlaikyti savo darbą Baltuosiuose Rūmuose, atsakė: “Aš visai nesitikiu prarasti savo darbą, nes aš pranešiu Amerikos žmonėms, kad turiu planą laimėti šį karą.

Mūšiai prieš šijitams švento Najaf miesto sukėlė seną konfliktą. Šijitai kovoja ne tik su koalicijos kariuomene, bet ir su sunių sekta. Dar

REIKIA DAUGIAU KARIŲ

pernai Irako okupacijos metu koalicijos vadovybė pažadėjo šijitų dvasiškiams, kad kariuomenė neis į miesto mečetę. Netoli šventyklos miestą saugojo ginkluoti sargybiniai. Jiems vadovauja dar jaunas šijitų dvasiškis, kurį dabar gauda koalicijos žvalgyba. Najaf šventykloje šijitų įsitikinimu yra palaidotas šios sektos steigėjas Iman Ali, pranašo Muhammad pusbrolis ir žentas. Viso pasaulio šijitai vadina Najaf miestą Al Najaf al Ashraf (Garbingasis Najaf). Šijitams net smėlis aplink auksuotą minaretą yra brangus. Piligrimai iš kaimyninio Irano turi nepaprastai didelę įtaką. Mieste gyvena ir vyriausieji dvasiškiai. Įtakingas yra didysis ajatola Ali al Hus-

aplankė Egipto prezidentas Mubarak ir trumpam vizitui buvo sustojęs Izraelio premjeras Ariel Sharon. Jis atvežė Amerikos vyriausybei savo taikos su Palestiniečiais planą. Tas planas siūlo vienašališkai pasitraukti iš Gazos pakraščio naujakurių žydų užimtų Palestinos vietovių. Izraelis toliau stato savo saugumo sieną ir nelinkęs pasitraukti iš Vakarų kranto vietovių, užimtų per paskutinį karą. Tą planą atmetė palestiniečių vadovybė. Prezidentas Bush pabrėžė, kad Izraelio vadovas yra linkęs susitarti su Palestinos vadovybe ir yra stiprus savo tautos vadovas, nors dešinieji Izraelio Likud partijos nariai nelinkę pasitraukti iš daugelio okupuotų vietovių. Trys liku-

JAV viceprezidentas Dick Cheney sutaria su Izraelio ministru pirmininku Ariel Sharon dėl “taikos” plano su palestiniečiais.

Reuters nuotr.

seini al Sistani, gimęs ir augęs Irane. Antras savo įtakingumu yra Mohammed Isaac al-Fayad, gimęs Afganistane; Ajatola Bashir - al-Najafi, kilo iš Pakistano; dar vienas ajatola Mohamed al-Hakim yra irakietis. Najaf apylinkėse yra didžiausios pasaulyje šijitų kapinės. Per šimtmečius šijitai buvo laidojami “taikos slėnyje”. Šiose kapinėse ilsisi šimtai tūkstančių tikinčiųjų šijitų kūnai. Irakiečiai socialistai vadina šias kapines didžiausiu miesto pajamų šaltiniu ir šaiposi, kad šis “Lavonų judėjimas” neša dideles pajamas iš piligrimų, kaimyninio Irano ir kitų šalių.

Prezidentui Bush kalbant su reporteriais, Pentagonas paskelbė, kad Irake per praėjusius metus žuvo 671 kareivis, neskaitant įvairių katastrofų ir nelaimių. Tūkstančiai buvo sužeisti. Balandžio mėn. vidury prezidentą

dininkai jau pareiškė, kad jie pasitrauks iš vyriausybės ir seime veiks kaip dešiniųjų religinių partijų atstovai.

Padėtis Irake ir Izraelio premjero priėmimas Washingtone sukėlė Palestinos vyriausybės tarpe pasipiktinimą. Vyresnieji palestiniečių atstovai tvirtina, kad JAV prezidentas, norėdamas laimėti šio rudens balsavimus, atsiųgina Izraeliui už paramą Viduriniųjų Rytų nesantaika ir mūšiai jau davė vaisių. Pentagonas paskelbė, jog 21,000 amerikiečių kareivių, kurie planavo grįžti iš Irako namo, bus palikti Irake dar tris mėnesius. Irake dirbę prie atstatymo darbų Kinijos, Rusijos, Ukrainos, Italijos darbininkai buvo daugelyje vietų pagrobti. Kai kurios Europos ambasados paskelbė, kad jos atšaukia savo piliečius ir veža juos namo, nes šijitų milicija pradėjo juos grobti ir laikyti įkaitais.

— Keliais sakiniais —

• **JAV** viceprezidentas Dick Cheney dvi dienas viešėjo Kinijoje, kalbėjosi su komunistinės Kinijos vadais ir pareiškė, kad pasitarimai buvo labai sėkmingi. Svečias prašė Kinijos vadų, kad jie paspaustų Šiaurinę Korėją sustabdyti

savo atominių ginklų gamybą. Pastaruoju metu ekonominiuose santykiuose Kinija tapo trečia svarbiausia Amerikos prekybiniuose ryšiuose. Abi šalys bando plėsti ryšius, nors Kinija dažnai skundžiasi, kad (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NATO SKYDAS

Pernai spalio 30-ąją po Lietuvos valstybės Saugumo departamento Seimui įteikto pranešimo kilęs skandalas baigėsi 2004 m. balandžio 6 d. prezidento pašalinimu iš pareigų. To įvykio tyrinėtojai apklausė kelias dešimtis liudytojų. Visa skandalo medžiaga turi 207,000 puslapių. Tuo metu Lietuvoje buvo suskaldyta visuomenė, paniekintas Seimas ir Katalikų Bažnyčios vyskupai. Nerimą kėlė tautoje 160 dienų tęsėsis prezidento apkaltos procesas, nes ir čia sklido gandai, kad Lietuvos priėmimas į NATO gali būti sustabdytas. Tačiau šių metų kovo 29-osios vakarą Lietuva po 14 antrosios nepriklausomybės metų buvo įjungta į 55 metus veikiančią Šiaurės Atlanto organizaciją su kitomis šešiomis valstybėmis. 1949 m. kovo 18 d. Belgija, Danija, Islandija, Italija, Didžioji Britanija, Liuksemburgas, Kanada, Olandija, Portugalija, Prancūzija, Norvegija ir Jungtinės Amerikos Valstijos sukūrė Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją, kurią mes trumpai vadiname NATO (North Atlantic Treaty Organization). Pasibaigus II-jam Pasauliniam karui, tuoj iškilo nesutarimai tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų demokratinių valstybių. Tų nesutarimų Jungtinės Tautos nepajėgė sutvarkyti ir išlyginti. Varšuvoje buvo įsteigtas įvairių kraštų komunistinių partijų biuras ir Sovietų Sąjunga išplėtė susitarimų tinklą prieš Vakarus. Vakarai, matydami grėsmę, ėmėsi atitinkamų priemonių, kurių tarpe buvo paskelbta Trumano doktrina, kuria JAV pradėjo teikti finansinę paramą Graikijai ir Turkijai ir įsteigė Marshallo planą, kuriuo JAV teikė ekonominę paramą Vakarų Europai. Tuo metu Vakarai pradėjo ir savo saugumą stiprinti. Po įvairių susitarimų 1949 m. dešimt Europos valstybių įsteigė Europos tarybą ir pakvietė prisidėti ir kitas valstybes. JAV norėjo tą susitarimą sustiprinti ir išplėsti. Tad 1949 m. balandžio 4 d. Washingtone buvo pasirašyta NATO sutartis. 1952 m. vasario 18 d. prie sutarties prisijungė Graikija ir Turkija, o 1955 m. gegužės 5 d. ir Vakarų Vokietija. Svarbiausiuoju sutarties punktu tapo 5 straipsnis, kad priešui užpuolus kurią nors tos sutarties šalį, bus laikoma užpuolimu visų. Aišku, kad tai buvo nukreipta prieš komunistinę Sovietų Sąjungą. Sutartis yra reikšminga Europos gynybai ir turi įtakos Europos apsigungimui.

Šiandien Rusija, perėmusi Sovietų Sąjungos palikimą, labai dažnai savo grasinančiais pareiškimais, vis bandė daryti įtaką, kad Baltijos kraštai nebūtų priimti į NATO, o ypač tai buvo ryšku, kai Lietuvoje vyko Prezidentūros skandalas. Tačiau Lietuvos priėmimui į NATO tai neturėjo jokios reikšmės. Apraminti Maskvą, kad NATO nekelia jokio pavojaus Rusijai, buvo nuvykęs naujasis NATO generalinis vadovas J. De Hoop Scheffer, kuris pateisino NATO sprendimą turėti savo naikintuvus Zoknių oro uoste, kurie patruliuos Lietuvos, Latvijos ir Estijos oro erdvėje. Jį priėmęs Rusijos prez. V. Putin, priekaištavo dėl NATO plėtros, į kurią NATO Generalinis viršininkas atsakė: “Rusijos lėktuvai patruliuoja Rusijos oro erdvėje, o NATO lėktuvai patruliuoja NATO erdvėje. Tai normalu.” Jis taip pat drąsiai priminė Putinui, kad Rusija privalo išvesti savo karius iš Gruzijos ir Moldovos, jei nori gerų santykių su Vakarais. O kad Maskva siekia sukiršinti JAV ir Europos Sąjungą, niekam ne paslaptis. NATO skydas mums labai svarbus, nes Rusija neatsisako savo užmačių atkurti imperiją.

S. Tūbėnas

V. Adamkus - populiariausias iš pretendentų į valstybės vadovus

Vilnius, balandžio 22 d. (ELTA). Populiariausias iš galimų pretendentų į valstybės vadovus yra kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus, kuris populiaramu daugiau nei dvigubai lenkia artimiausią varžovą - nušalintąjį Prezidentą Rolandą Paksą.

Tai rodo Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos “Baltijos tyrimai” balandžio 17-20 dienomis atlikta apklausa.

Jei rinkimuose dalyvautų tik penki kandidatai į Prezidentus - V. Adamkus, R. Paksas, Kazimiera Prunskienė, Česlovas Juršėnas ir Artūras Paulauskas, tai dauguma rinkėjų būtų linkę balsuoti už V. Adamkų. Už jį teigė ketiną balsuoti 37 procentai respondentų.

Labiausiai V. Adamkų remia jauni, ne daugiau kaip 30 metų sukakę rinkėjai bei aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys. Iš politinių partijų V. Adamkų labiausiai remia Liberalų ir centro sąjunga, Tėvynės sąjunga ir Krikščionys demokratai. V. Adamkaus kandidatūra vienodai priimtina tiek miesto, tiek kaimo gyventojams.

Jei rinkimuose dalyvautų R. Paksas, tai šiuo metu už jį balsuotų maždaug šeštadalis - 16 proc. Lietuvos rinkėjų. “Baltijos tyrimai” daro išvadą, kad R. Paksas turi nemenkų galimybių patekti į antrąjį rinkimų turą, jei rinkimuose dalyvaus penki minėti kandidatai.

Už R. Paksą linkę balsuoti vyresni nei 50 metų rinkėjai bei asmenys, turintys vidurinį ar nepilną vidurinį išsilavinimą. Ryžtingiausiai R. Paksą remtų Liberalų demokratų partijos rinkėjai. Tarp kitų partijų rinkėjų, kurie už jį linkę balsuoti, “Baltijos tyrimai” mini Darbo partijos bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos rinkėjus.

Trečia tarp penkių galimų kandidatų yra **K. Prunskienė** - už ją šiuo metu balsuotų 11,5 proc. rinkėjų. K. Prunskienę labiau nei vyrai palaiko moterys, ją remia vyresni nei 30 metų rinkėjai. K. Prunskienė gautų daugiausiai Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos rinkėjų balsų.

Ketvirtoje vietoje šiuo metu yra **Č. Juršėnas** - už jį balsuotų maždaug kas dešimtas rinkėjas. Ši Lietuvos socialdemokratų partijos remiamą kandidatą labiau linkę remti vyrai ir vyresni nei 50 metų rinkėjai.

Č. Juršėną gana gausiai remia tik socialdemokratų rinkėjai, tačiau ir jų kol kas tik pusė - 46 proc. yra apsisprendę balsuoti už šį politiką, o nemaža šios partijos rinkėjų dalis ketina balsuoti už V. Adamkų (22 proc.) ar K. Prunskienę (17 proc.).

Prieš 2002 metų Prezidento rinkimus atliktų tyrimų duomenimis, panaši buvo ir kito socialdemokratų kandidato - Vytenio Andriukaičio padėtis. Už jį per rinkimus ketino balsuoti mažiau nei pusė rinkėjų, žadėjusių per 2003 metų savivaldybių rinkimus balsuoti už Socialdemokratų partiją.

Menkiausiai remiamas šiuo metu būtų **A. Paulauskas** - už jį ketina balsuoti apie 8 proc. apklaustų rinkėjų. Pirmajame ture už šį kandidatą labiausiai linkę balsuoti Naujosios sąjungos (socialliberalų) rinkėjai, o kitų partijų rinkėjai labiau norėtų jį remti per antrąjį rinkimų turą, jeigu į kitą turą nepatektų jų pasirinktas kandidatas.

Jeigu į antrąjį turą nepatektų populiariausias pretendentas V. Adamkus, tai jo rinkėjai labiausiai būtų linkę paremti A. Paulauską. Už laikinojo Prezidento kandidatūrą tada balsuotų 41 proc. tų, kurie per pirmąjį turą balsuotų už V. Adamkų.

Jeigu į antrąjį rinkimų turą nepatektų nušalintasis Prezidentas R. Paksas, tai didžiausia dalis jo rinkėjų balsų galėtų atitekti K. Prunskienei, jei ji patektų į kitą rinkimų turą.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

Amerikos vyriausybė vienašališkai palaiko Taivano pusę, nors ir žinodama, kad Taivanas yra tik atskilusi Kinijos dalis. Viceprezidentas pasakė, kad Amerika nėra linkusi keisti Kinijos užsienio politiką, nors yra klausimų, kaip žmogaus teisės, Šiaurės Korėjos ir Taivano klausimai.

• **Pietų Afrikos** respublikoje baigėsi demokratiniai balsavimai, kuriuos laimėjo Afrikos Nacionalinis Kongresas. Parlamentas liko tos partijos rankose, kuris susideda iš 400 narių.

• **Didžiausias Irako** šijitų priešas tapo suni Bagdado šijitų mula Muqtada al-Sadr. Jo vadovaujama milicija medžioja ne tik amerikiečius karius, bet ir sunių sektos musulmonus. Kovos vyksta ne tik Bagdade, bet ir Basros mieste, visame vadinamam “Saulėtame trikampyje”.

• **Irano vyriausybė** pažadėjo Jungtinių Tautų atominės energijos agentūrai, kad Iranas užbaigs savo atominės energijos reaktoriaus tobulinimą. Agentūros vadovas Mohamed ElBaradej po derybų su Irano valdžia, pareiškė, kad Iranas pažadėjo suteikti daugiau žinių apie savo branduolinių reaktorių planus.

• **Britanijos** karalienė apsilankė Prancūzijoje, tuo pamindama šimto metų sukaktį nuo 1904 metų “entante cordiale” santykių pagerinimo.

• **Valstybės sekretorius** Colin Powell pripažino spaudos konferencijoje, kad jis kalbėdamas Jungtinėse Tautose pernai vasario mėnesį dramatiškai panaudojo ne visai teisingus žvalgybos duomenis apie masinio žudymo Irake įtarimus. Dėl to buvo pradėtas Irako karas.

• **Japonijos** teismas nusprendė, jog premjero Junichiro Kaizumi apsilankymai Japonijos Yasukuni karo herojų kapinėse laužo konstituciją. Premjeras pranešė, kad jis ir toliau lankys kapines kaip privatus pilietis.

• **Kinijos** valdžia paskelbė, kad ji turi veto teisę nuspręsti kaip Hong Kong pasirenka savo vyriausybę. Dėl to Hong Konge įvyko piktos demonstracijos, nes vietiniai tvirtina, kad jie siekia demokratinio balsavimo.

• **Sri Lankos** (buvusio Ceilono) prezidentė Chandrika Kumaratunga po rinkimų paskelbė, kad ji paskyrė nauju premjeru Mahinda Rajapakse. Prezidento rinkimai numatyti liepos mėnesį. Buvęs prem-

ieras susipyko su prezidentė dėl derybų su sukilusiais “Tamilo tigris”.

• **Valstybės sekretorius** Colin Powell apsilankė Haiti ir patarė laikinai salos vyriausybei surengti naujos vyriausybės rinkimus. Buvęs salos vidaus reikalų ministras buvo suimtas už politinių priešų žudymą.

• **JAV** ambasadorius Afganistane Zalmay Khalilzad pasiskundė, kad Pakistanas leidžia savo teritorijoje veikti teroristams. Tai lyg negyjanti žaizda. Jei taip bus toliau, Amerika pati imsis reikalingų žygių, pasakė ambasadorius.

• **Popiežius Jonas Paulius II** Velykų proga pasakė savo Urbi et Orbi pamoksle, kad krikščionys, musulmonai ir žydai turėtų ieškoti sugyvenimo ir meilės. Pasaulio vadai turėtų užbaigti savo karus, ypač dabartinį karą Irake, sakė popiežius.

• **Japonijos** miestuose įvyko demonstracijos prieš karą Irake. Japonų visuomenė tvirtina, kad karas ten, ypač japonų darbininkų pagrobimas ir nužudymas, kenkia Japonijos žmonėms, kurie perka daug naftos iš karo apimtų kraštų, o tai kenkia japonų pramonei ir prekybai.

SHARON VĖL NUGALĖJO

Aleksas Vitkus

Kai prezidentas Bush balandžio 14 d. paskelbė sutinkąs su Izraelio ministro pirmininko Ariel Sharon planais atsitraukti iš Gaza juostos, bet pasilikti sau nemažus plotus palestiniečių Vakarų krašto žemių, Amerikos ir pasaulio spaudoje pasirodė įvairiausi komentarai dėl tokio Bush žingsnio. Manau, kad ir mums turėtų būti tikslinga plačiau su ta nauja Amerikos politika susipažinti. Kodėl?

Panašiai kaip ir palestiniečiai, mes, lietuviai, buvome ilgus metus (apie tiek pat kiek ir palestiniečiai) pavergti svetimos jėgos, buvusios Sovietų sąjungos, todėl gal su didesne emocija negu kiti reaguojame į pavergtosios palestiniečių tautos iki šiol nesėkmingus bandymus išsikovoti sau laisvę ir nepriklausomą valstybę. Žinoma, negalima lyginti palyginant negausaus gyventojų skaičiumi Izraelio su kadaise nenugalima atrodančia Sovietų galybe, bet suprantant, kad Izraelį remia vienintelė likusi pasaulio supergalybė, Amerika, negalima nematyti, jog palestiniečių galimybės savo kovą laimėti, po to Bush pareiškimo dar labiau sumažėjo. Taip kaip ir prieš keliolika metų ir net patys optimistiškiausi Lietuvos patriotai negalėjo svajoti apie greitą Lietuvos valstybės atstatymą. Stebuklas įvyko, jo gal tikisi ir palestiniečiai.

Mes ne antisemitai, bet jaučiamės turį teisę simpatizuoti panašaus likimo ištikusią palestiniečių tautą, kurios siekimai sukurti savo nepriklausomą valstybę ir sudaryti sąlygas pastoviai taikai randa pritarimo ir nuosaikingesnių žydų sluoksniuose. Buvęs Amerikos konsulas Jeruzalėje, Phil Wilcox, dabar vadovaujantis Artimųjų Rytų Taikos Fondui, kritikavo Izraelio nausėdijų politiką,

aiškindamas: “Jei pasižiūrėsit į Sharon paruoštą naują žemėlapi, matysite, jog pagal jį yra neįmanoma sudaryti gyvybingą Palestinos valstybę”.

Savo susitikime su Sharon prezidentas Bush, visiškai nepasitaręs nei su palestiniečiais, nei su kitomis valstybėmis, ar net JT organizacija, sutiko su visais trimis Sharon plano punktais, Izraelis atsitraukia iš Gaza juostos, jis pasiliks sau jau daug žydais apgyvendintas Vakarų Kranto plotus, ir nereikalaus leisti palestiniečiams grįžti į savo tėvų žemes, kurios dabar jau yra įjungtos į Izraelio valstybę. Maža to, Bush net sutiko, kad Sharon statoma saugumo siena tarp palestiniečių ir žydų apgyventų žemių yra “suprantamas Izraelio bandymas apsaugoti nuo teroristų”. “Tai pirmas Amerikos prezidentas, kuris įteisino žydų nausėdijas palestiniečių žemėse”, - tvirtina palestiniečių ministras pirmininkas Ahmed Qureia.

Vienas Izraelio aukštas pareigūnas pareiškė, kad Sharon manymu dar nė vienas Amerikos prezidentas nepadarė Izraeliui tiek nuolaidų kaip Bush. Ką už tai gavo Amerika? Sharon tik prižadėjo, kad jis būk tai sumažins žydų Vakarų Krante naujų nausėdijų statybos tempą, ir kad saugumo siena, statoma palestiniečių teritorijoje, yra labiau laikina negu išliekanti visiems laikams. Tuo tarpu Bush Sharon planus pavadino istoriniais, ir ragino palestiniečius prilygti žydams savo “drąsa ir narsumu” (courage and boldness).

Kas palestiniečius ir šiaip musulmonus labiausiai įpykino, ir europiečius nustebino, tai buvo toks staigus Amerikos politikos lūžis, kai Bush pasakė, kad būtų nerealu laukti, kad žydai atsisakytų savo didelių nausėdijų Vakarų Krante, ir kad jie grįžtų prie

savo 1967 metų sienų (!). To dar nebuvo sakęs nei vienas Amerikos prezidentas. Būdavo visų tvirtinama, jog sienos statyba yra kliūtis taikai. Prezidentas Carter bet kokias naujas žydų nausėdijas palestiniečių žemėse paprastai vadinavo “nelegaliomis”. Panašiai kalbėjo ir dabartinio prezidento tėvas. Žinoma, Sharon pažadas, kad žydai pasitrauks iš Gaza juostos, jam atrodo kaip jo didelė nuolaida, nes apie 1970 metus, kai Sharon buvo tik ministras, jis asmeniškai sugalvojo planą, kad į Gaza juostą ir Vakarų Krantą reikėtų pritraukti kuo daugiau žydų, taip sustiprinti Izraelio valstybės saugumą. Dabar Sharon “didžiadvasiškai” atsisako Gaza teritorijos. Ar tai ne “nuolaida”, su kuria net ne visi žydai sutinka?

Buvo laikas, kai ir prezidentas Bush kritikavo Sharon statomą saugumo sieną, bet susitikime su Sharon, jis jau pareiškė sutinkąs su sienos statyba, jei tai bus tik laikinas sprendimas, kol Sharon suras palestiniečių tarpe tinkamą žmogų, su kuriuo jis galėtų derėtis. O su Yasser Arafat jis nenori nei kalbėti. Geriau užmušti.

Bush administracijos pareigūnai bando aiškintis, kad šis paskutinis Bush žingsnis nėra koks nors lemtingas Amerikos politikos posūkis, nes būk tai ateityje juk bus “žydai ir palestiniečiai, kurie nutars kokios nausėdijos galės likti palestiniečių teritorijose”. Priešingai, Bush nuolaidžiamas ministrui pirmininkui Sharon esąs naudingas, nes tai duoda progą žydams pasitraukti iš Gaza teritorijos, ko juk palestiniečiai ir norėję.

Žinovai tvirtina, kad tai nėra jokia nuolaida. Gaza teritorija yra labai nedidelė, bet tankiai apgyventa. Joje gyvena apie 1,3 milijono desperatiškų arabų, linkusių kariauti dėl savo teisių, ir tik apie 7,800 žydų, kuriuos saugo apie tiek pat žydų kareivių. Sharon

JAV prez. George Bush formaliai pasisakė už Izraelio ministro pirmininko Ariel Sharon “drąsų ir istorinį” planą ryšium su palestiniečių žemėmis, kurias 1967 m. okupavo Izraelis.

išlaikyti tą teritoriją yra per brangu, ir todėl jis mielai jos atsisakytų. Jam svarbu Vakarų Krantas. Ten gyvena keli milijonai (gal apie 2,3 milijono) arabų, ir nemažas skaičius (230,000) ten naujai atsikėlusių žydų. Dar apie 200,000 žydų gyvena buvusiose arabų apylinkėse prie Jeruzalės.

Ar Sharon tikrai atsisakys nuo Gaza juostos? Neatrod, nes jau tik dviem dienoms praėjus nuo Bush ir Sharon susitikimo, Izraelio laikraščiai išspausdino Sharon planą dėl Gaza juostos atsisakymo. Pasirodo, jis buvo įteiktas ir prezidentui Bush, ir jame atsargiai primenama, kad Izraelis ir toliau kontroliuos Gaza oro ir jūros uostus, ir pasiliks sau teisę vėl kariškai užimti visą teritoriją, jei kiltų kokie įtarimai dėl palestiniečių tariamų teroristinių veiksmų. “Kadangi ten neliks mūsų nuolatinių karinių įgulų”, - sakoma plane, - “niekas negalės sakyti, kad Gaza yra okupuotas kraštas”. Ar ne patogų? Kai mes norėsime, ar kai mums bus patogų, mes jus vėl pasiimsime. Ar kažkaip mums lietuviams nesivaidena ir Lietuvos-Rusijos istorinės galimybės? Ir vilkas sotus, ir ožka gyva.

Kai kurie politologai tvirtina, kad šios naujausios

Bush nuolaidos Izraeliui duoda jam daugiau vilčių laimėti šio rudens rinkimus. Amerikoje daugiausiai žydų yra New York, Floridos ir Kalifornijos valstijose. Netruksta jų ir Illinois bei Pennsylvania valstijose. Prisimenant praėjusių rinkimų rezultatus Floridoje, kur Bush laimėjimas paaiškėjo tik po kelių mėnesių tapybos, išryškėja tenyškių žydų balsų svarba. 1980 metais net 38% žydų balsavo už Reagan, tuo tarpu kai 2000 metais Bush gavo tik 19 žydų balsų. Atrodo, kad Bush stengiasi kaip nors vėl patraukti žydus į respublikonų stovyklą.

Nejaugi tuo savo sutarimu su Sharon Bush paaukojo palestiniečių aspiracijas turėti savo nepriklausomą nuo žydų valstybę, kad užsitikrintų savo laimėjimą lapkričio mėnesį? Gal ir taip, bet kiti politikai primena, kad tuo savo žingsniu Bush sumažins savo šansus Ohio ir Michigan valstijose, kur procentuliai yra nemažas skaičius arabų kilmės amerikiečių. Kaip iš tikrųjų bus, paaiškės tik po lapkričio rinkimų. Kadangi numatomi labai apylygis rinkimų rezultatai, bijau, kad milijonai amerikiečių balsuos, o galutinę pergalę dėl Amerikos prezidento nusvers žydų ar arabų balsai. Ar ne ironiška situacija?

Lietuvos Konstitucija šiurkščiai pažeidęs nušalin-tasis prezidentas VRK pirminkui Zenonui Vaigauskui lyg niekur nieko įteikė prašymą įregistruoti jį kandidatu pirma-laikiuose valstybės vadovo rinkimuose. Tačiau VRK atidėjo sprendimą dėl R.Pakso registravimo ir paprašė Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įvertinti, ar politikas nėra pažeidęs Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo. LR VRK nutarė, kad neišsklaidžius iškilusių abejonių negalima priimti sprendimo įregistruoti R.Paksą kandidatu.

“Ką, ar yra didelė grėsmė nacionaliniam saugumui, pasaulio pabaiga? Jei R.Paksas bus užregistruotas, jis bus toks pat kandidatas kaip ir aš”, - pareiškė socialdemokratų pretendentas Česlovas Juršėnas.

Kai po apkaltos valstybės vadovui praėjus tik dviem savaitėms didžiausios šalies partijos kandidatas į prezidentus nebeįžvelgia skirtumo tarp šiurkščiai Konstituciją pamynusio politikto ir savęs, tenka klausti, ar sunkiai neserga ir lietuviška socialdemokratija? (...) Skirtingai nei Č.Juršėnas, didelė dalis visuomenės per pastaruosius

penkis mėnesius akivaizdžiai įsitikino, kad grėsmė nacionaliniam saugumui yra labai reali, - komentuoja **“Lietuvos ryto” Laiko ženklai.**

Pasak Lietuvos teisės universiteto Konstitucinės teisės katedros vedėjos profesorės Tomos Birmontienės, ji teisinių apribojimų, dėl kurių R.Paksas negalėtų būti įregistruotas, nemato: “Mano asmeninė nuomonė - nematau konstitucinių kliūčių įregistruoti Paksą pretendentu. Yra, kaip yra, reikia visais atvejais gerbti Konstituciją”.

Prezidentinėse lenktynėse šmėsčioja teismų riboženkliai.

Rolando Pakso kandidatavimo į prezidentus problema gali pasiekti netgi Konstitucinį Teismą. VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas, priimdamas R.Pakso pateiktus dokumentus, reikalingus registravimui į kandidatus, pripažino, jog dėl R.Pakso registravimo “gali kilti tam tikrų problemų”.

Prie starto - pirmosios kliūtys eksprezidentui. Abejonių dėl R.Pakso kandidatavimo kilo VTEK pirminkui Algirdui Meškauskui. Reaguodama į tokią A.Meškausko poziciją VRK vakar sustabdė R.Pakso registravimą

pretendentu į prezidento postą ir kreipėsi išaiškinimo. Etikos sargai turės padėti išsiaiškinti, ar Konstituciją pažeidęs ir priesaiką sulaužęs eksprezidentas gali vėl pretenduoti į valstybės vadovo postą. Eksprezidentas žurnalistams neatsakė į klausimą, ką darytų, jei komisija nuspręstų neišduoti jam parašų rinkimo lapų.

Didžiosios partijos ir toliau kol kas nesėkmingai bando sulipdyti bendrą kandidatą, kuris artėjančiuose šalies vadovo rinkimuose taptų politiniu priešuodžiu atstaty-

(Nukelta į 6 p.)

ANTANAS SMETONA

Karolis Milkovaitis

III.

Prezidento 130 metų gimimo ir jo 65 mirties sukakčių minėjimo metu pasakyta kalba 2004 m. kovo 23 d. Los Angeles.

Bet jis tų pastangų turėjo atsisakyti, pamatęs, kaip tarp 1920 metų ir dr. Kazio Griniaus vyriausybės 1926 metais, įvairių koalicijų vyriausybės, privedusios tautą prie liberalinio chaoso, siekė valstybei ne padėti, bet ją pradžudyti. Jis pamatė, kad tuo keliu eidamas nieko nepasieks, o reikia liautis gaišti laiką, atsisakyti pastangų sutaikyti nuo gyvenimo tikrovės atskilusią partiją ir jų vietoje tiesti tankų tinklą realaus pobūdžio draugijų, kurių tikslas būtų plačiausias tautai naudingas darbas ir taikus bendradarbiavimas.

Taip perorganizavęs savo įsitikinimus, jis dabar siekė Lietuvai sukurti valdymo formą, kuri atitiktų jos žmonių būdo bruožus, ir tuo būdu ugdyti tautos dvasinę kultūrą, ir kelti krašto žmonių gerovę. Ar gali būti kilnesnis tikslas?

Tačiau politiniai vandenys retai tykiausiai teka tik pasroviui - visuomet susiduriama su priešingų krypčių srovininkų kritika. Bet svarbu atsiminti, kad

iš 22-jų Lietuvos nepriklausomybės metų, jis išbuvo ilgiau kaip 15 metų, taigi daugiau negu du trečdalius valstybės prezidentu. Suprantama, kad jis negalėjo visiems įtikti. O kaip sunku visus patenkinti, parodo šis palyginimas. Mažąžemis ūkininkas, kartu su savo 11-kamečių sūnumi, vedė į už 5 kilometrų esančio miestelio turgų parduoti arklių. Būdamas geras tėvas, jis pradžioje užsodino sūnų ant arklio, o pats pėsčias greta ėjo. Paėjus pusę kilometro jie sutiko praeivį, kuris išbarė sūnų, kad šis, būdamas jaunas, sėdi ant arklio, o senas tėvas turi eiti pėsčias. Tėvas, nenoromis nusodinęs sūnų nuo arklio, pats užsisėdo. Dabar sūnus ėjo pėsčias. Netrukus jiedu sutiko kitą praeivį, kuris nustebė, ir pasipiktino tėvu, kad pats joja, o mažametis vaikas turi pėsčias eiti. Ir vėl sugėdintas tėvas nulipo nuo arklio ir dabar abu - sūnus ir tėvas ėjo pėsti. Bet kiek paėję jiedu sutiko porą vyrų, kurie nustebę balsiai pasijuokė: “Du

kvailiai - stiprus arklys laisvas žingsniuoja, o jiedu pėsti eina.” Paveikti tos pastabos, dabar abu - tėvas ir sūnus - užsisėdo ant arklio. Atjojus į miestelį jiedu susidūrė su būriu žmonių, kurie juos išbarė ir apkaltino arklio kankinimu, nes du žmones arkliui nešti esą per sunku.

Šis palyginimas parodo, kaip gyvenime, o ypač politiniame gyvenime visiems neįtiks ir visų nepatenkinsi. Taip buvo, yra ir taip visuomet bus. Kristus niekam nėra blogo padaręs ir buvo be nuodėmės, bet jis ne visiems įtiko ir buvo kaltinamas, pojuokiams ir galiausiai nubaustas žiauriausia nusikaltėlio mirtimi.

Vienas svarbiausių opozicijos priekaištų buvo, kad Antanas Smetona buvo patvaldys, t.y. autokratas ir valdė kraštą autokratiškai, atseit, diktatoriškai. Tas kaltinimas prezidentą labai skaudino ir, lyg kokios stigmos, lydėjo jį per visą gyvenimą.

Bet ar tikrai Antanas Smetona valdė Lietuvą diktatoriškai? Panagrinėkime.

Iš pat pradžių reikia pabrėžti: ne, jis nevaldė diktatoriškai, o valdė taip, kaip to meto politinės apystovės diktavo. Argi galėjo jis kitaip valdyti, žinodamas, kas pri-

vedė prie 1926 metų perversmo? Norėdamas krašte atstatyti pašlijusią tvarką ir stabilizuoti gyventojų nuotaikas, jis negalėjo leisti su visokiais nesuvaldomais triukšmadariais į derybas, bet turėjo paimti reikalus į savo tvirtas rankas. Reikia atsiminti, kad Antanas Smetona neįvedė kraštą į tą nesuvaldomą politinę suirutę, bet ją paveldėjo ir turėjo imtis priemonių išgelbėti Lietuvą nuo galimo komunizmo įsigalėjimo.

Pilną padėties vaizdą sudarysime grįždami į laikotarpį nuo 1920 iki 1926 metų. Tad kokia buvo politinė padėtis Lietuvoje A. Smetonai 1926 metais perimant prezidento pareigas?

Pokario politinių sumišimų atmosferoje, Lietuvai teko pergyventi sunkių politinių įtampų ir tarpusavio nesantikų. Partinis susiskaldymas, pasireiškęs jau valstybės kūrimosi pradžioje, pirmuose nepriklausomybės metuose dar stipriau pasireiškė.

To priežastis daugiausia buvo Rusiją nusiaubusių ir iš ten atsineštų komunistinių bacilų nešvarumai, kuriais užsikrėtė kai kurių Lietuvos mažumų žmonės. Ir Steigiamojo seimo, ir kitų eilinių seimų nariai tos nesantaikos

sėklą sėjo, pirmo ir reiškė tiek konstitucijoje, tiek kitose reformose. Įvairios srovės viena su kita triukšmingai varžėsi, barėsi, nesugyveno. Visuotinio balsavimo aplinkybėse tos varžytinės išsivystė į nešvarią demagogiją bei rietenas, kurios jaunai valstybei bei kraštui buvo žalingos, nes visuomenę ne auklėjo demokratijos dorybių, bet skaldė ir stūmė valstybę į visišką padėties pakrikimą. Tokia padėtis vyriausybę padarė nevieningą ir todėl bejėgę tvarką atstatyti.

Pirmasis paprastasis seimas, išrinktas 1922 metų pabaigoje, nedavė jokios partijų daugumos ir dėl nugalimų tarpusavio nesutikimų, 1923 metų pavasarį, vadinasi tik po kelių mėnesių, Seimas turėjo būti paleistas.

Nauji rinkimai užtikrino krikščioniškojo bloko daugumą, kuris įstengė išlaikyti vyriausybę per visus trejus metus. Tačiau partijų varžytinės tuo metu dar paaštrėjo ir nauji, 1926 metų pavasario rinkimai praėjo tiesiog užnuodytoje rietenų atmosferoje. Kairiosios partijos, pasinaudamos tikromis ir prasimanytomis vyriausybės klaidomis, su mažumų pagalba, paveržė iš krikščioniškojo bloko daugumą Seime.

(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

L

Jie eina su tauta, ir tauta juos remia.

Daugelis kalbėjusiųjų išsakė tikėjimą savarankiška LKP, jos pasirinkimu kartu su lietuvių tauta siekti atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Mitingą daugiataukstantinė minia baigė Maironio giesme "Lietuva brangi".

Tuo pačiu metu didžiulis mitingas savarankiškai LKP paremti įvyko ir Kaune, Vienybės aikštėje. Panašių mitingų, remiančių savarankišką LKP ir jos nutarimus, įvyko ir kituose Lietuvos miestuose, rajonuose.

Tačiau nebuvo palydėtuvių "naktinės" partijos lyderiams - M.Burokevičiui, V.Švedui, J.Kuoleliui, V.Kardamavičiui ir kitiems... Niekas nežinojo, kada ir kaip jie atsидūrė Maskvoje, Kremliuje. Bet už tai iš karto jie buvo įleisti į plenumo salę ir pasitikti plojimais. Tuo tarpu iš savarankiškos LKP vadovų teįsileido buvusius LKP sekretorius - A.Brazauską, V.Beriozovą, V.Baltrūną, S.Giedraitį, B.Zaikauską, o

naujai išrinktą J.V.Paleckio ir K.Glavecko - ne.

1989 m. gruodžio 25 d. plenumo M.Gorbačiovas pasakė kalbą "Partijos vienybė lemia pertvarkos likimą". "[...] Kaip jūs žinote, neseniai įvykęs Lietuvos Komunistų partijos XX suvažiavimas priėmė Lietuvos Komunistų partijos savarankiškumo deklaraciją ir nutarimą dėl Lietuvos Komunistų partijos statuso. Taip pat priimta LKP Programa ir Statutas (įstatai).

Šiuose dokumentuose pareikšta, kad ligšiolinė Lietuvos komunistų partijos padėtis teritorinės organizacijos teisėmis neatitinka daugumos Respublikos komunistų siekimo savarankiškai spręsti partijos veiklos klausimus ir dalyvauti Lietuvos gyvenime. Suvažiavimas paskelbė, kad SSKP Lietuvos respublikinė organizacija tampa savarankiška Lietuvos komunistų partija. Svarbiausiu tikslu ji laiko nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės sukūrimą. Savo santykius su SSKP, kaip ir su kitomis par-

tijomis, visuomeninėmis organizacijomis ir judėjimais, reorganizuota Komunistų partija ketina palaikyti, remdamasi lygiateisės partnerystės pagrindais, be to, tų santykių pobūdis, turinys priklausys nuo to, kaip SSKP supras Lietuvos Komunistų partijos priimtus nutarimus. [...] Suvažiavimas priėmė kreipimąsi į SSKP Centro Komiteto plenumą, kuriame sakoma: "Lietuvos komunistai ieško išeities iš susidariusios padėties, ieško savo sprendinių, kviečia visur protingai vairuoti savo laisvę audringoje politikos tėkmėje, prisidėti prie bendrų Europos namų kūrimo. [...] Mes atvirai pareiškiame, kad norime būti savimi, norime būti savarankiški, švarūs ir dori, vadovautis tauriais komunistiniais principais, garantuojančiais tautų apsisprendimo teisę. [...] Mūsų tikslas - demokratinis socializmas, į kurį mes norime eiti kartu su visais Tarybų Sąjungos komunistais, grįsdami savo santykius partnerystės principais, bendra pertvarkos strategija."

[...] Konferencijos delegatai, kurie remiasi atsinaujinančios SSKP sudėtyje pozicijomis, priėmė nutarimą ir kreipimąsi į Respublikos komunistus. Vadovaujantis SSKP Įstatų reikalavimais buvo išrinktas laikinasis Lietuvos komunistų partijos CK, į kurią įeina 58 nariai, ir 7 žmonių laikinoji Lietuvos KP revizijos komisija. Po to įvykęs Lietuvos KP laikinojo CK pirmasis plenumas išrinko Lietuvos KP laikinojo CK sekretorius draugus M.Burokevičių, V.Kardamavičių, J.Kuolelį, V.Švedą. LKP laikinojo CK biuro nariais išrinkti draugai V.Antonovas, O.Burdenka, J.Gureckas, J.Jermalavičius, A.Kulakovas, P.Staškūnas, Č.Vysockis.

Suvažiavime sakydamas baigiamąjį žodį Brazauskas pažymėjo, kad jis tikisi, jog būsimo SSKP CK plenumo dalyviai blaiviai įvertins dabartinius įvykius. [...] Programiniuose dokumentuose, politiniame pranešime numatytos priemonės traktuojamos kaip esminis indėlis į SSKP, mūsų Sąjungos atnaujinimą. Bet jeigu daiktus vadinsime tikraisiais vardais, tai žengtas žingsnis, kuriuo siekiama organizaciniu ir politiniu at-

žvilgiu nutraukti ryšius su SSKP. Iš esmės smogiamas smūgis politinei reformai, mūsų viltims ir planams humanizmo ir demokratijos dvasia atnaujinti socialistinę visuomenę. [...] Tūkstančiuose pareiškimų, kuriuos šiomis dienomis gavo CK, partijos narių ir darbininkų susirinkimų rezoliucijose reikalaujama, kad mes principingai įvertintume Lietuvos KP suvažiavimą, energingomis ir veiksmingomis priemonėmis apgintume Tarybų Sąjungos Komunistų partijos vienybę. Toks reagavimas suprantamas. Nacionalinio separatizmo idėjos buvo visada svetimos socialistiniam internacionalizmui - daugianacionalinės Tarybų valstybės svarbiausiam pamatui. [...] Respublikos Komunistų partijos CK vadovybė nukrypo nuo partijos linijos, perėjo prie susitaikėliškumo ir tiesioginio gerinimosi nacionalistinėms, separatistinėms jėgoms, prie partijos gretų skaldymo. [...] Opozicija, naudodamasi audringa visuomeninių procesų dinamika, prisiplakė prie pertvarkos šukių, siekdama socializmo diskreditavimo tikslų.

(Bus daugiau)

R. PAKSO KANDIDATAVIMĄ TURĖTŲ SPRĘSTI TEISMAS

Vilnius, balandžio 20 d. (ELTA). Įvairių prieštaravimų šalies teisinėje sistemoje aptikę Teisės projektų ir tyrimų centro ekspertai mano, kad ši maišatis vis dėlto neturėtų trukdyti Rolandui Paksui kandidatuoti į Prezidentus.

Teisinio tyrimo metu ekspertai aiškinosi, kaip Lietuvos teisės aktai reguliuoja asmens teisę būti renkamam Respublikos Prezidentu po to, kai nustatoma, kad asmuo, būdamas Respublikos Prezidentu, pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo reikalavimus ir buvo nušalintas iš pareigų.

Tyrimas atliktas Vyriausiajai rinkimų komisijai pirmadienį nusprendus atidėti sprendimą dėl R. Pakso registravimo prezidento rinkimuose, kol paaiškės Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) pozicija dėl R. Pakso galimybių pretenduoti į šalies vadovo postą.

Tyrimą konsultavusio buvusio Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nario advokato Kęstučio Čilinsko nuomone, sprendžiant šį klausimą, pirmenybė turėtų būti suteikiama Konstitucijai, o ne prieštaringsiems įstatymų normoms. Tačiau teisinėje valstybėje galutinį sprendimą dėl asmens, šiuo atveju - R. Pakso - teisių priima teismas.

Tyrimė primenama šių me-

tų kovo 31 d. paskelbta Konstitucinio Teismo išvada, kad Prezidento R. Pakso veiksmai, kuriais jis, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu, darė įtaką UAB “Žemaitijos keliai” vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims, šiurkščiai pažeidė Lietuvos Konstituciją, taip pat pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 3 straipsnio reikalavimus. Seimas, remdamasis šia išvada, pašalino R. Paksą iš Prezidento pareigų.

Ekspertai nurodo, kad Lietuvos teisės aktai prieštaringsai reguliuoja asmens teisę būti renkamam Respublikos Prezidentu po to, kai nustatoma, kad jis, būdamas Respublikos Prezidentu, pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo reikalavimus ir buvo nušalintas iš pareigų. Konstitucija tokiam asmeniui nenumato jokių apribojimų vėl užimti Respublikos Prezidento pareigas. Tačiau pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą valstybės politikai, tarp jų ir Respublikos Prezidentas, teisės aktų nustatyta tvarka pripažinti pažeidę šio įstatymo reikalavimus ir už tai atleisti iš pareigų, trejus metus nuo atleidimo negali būti vėl pri-

imami į valstybės tarnybą. Minėtas įstatymas valstybės tarnybai priskiria ir Respublikos Prezidento pareigas.

Teisės projektų ir tyrimų centras nurodo, kad Vyriausioji rinkimų komisija, priimdama sprendimą dėl tokio asmens registravimo kandidatu į LR Prezidentus, turėtų vadovautis Konstitucija ir Prezidento rinkimų įstatymu, kur nėra draudimų asmenį, padariusį minėtus pažeidimus, registruoti kandidatu.

Kita vertus, tyrime pabrėžiama, kad Vyriausioji rinkimų komisija, priimdama sprendimus, taip pat vadovaujasi įstatymais, tarp kurių yra Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas su nuostata, draudžiančia trejus metus nuo atleidimo už šio įstatymo pažeidimus dirbti valstybės tarnyboje.

Priimti sprendimą šiuo klausimu minėtas įstatymas įgalioja Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją.

“Tačiau nei Konstitucija, nei įstatymai nesuteikia Vyriausiajai rinkimų komisijai teisės atsisakyti registruoti kandidatu į Respublikos Prezidentus asmenį, kuris buvo nušalintas nuo Respublikos Prezidento pareigų, nesant teismui neapskūsto, nesusitabdyto ar nepanaikinto Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo šiuo klausimu”, - nurodoma teisės ekspertų išvadoje.

Lietuvių fondo tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma su Fondo veiklos aktyviaisiais nariais dr. Kazimieru Ambrozaičiu ir Vytautu Kamantu.

Z.Degučio nuotr.

(Atkelta iš 4 p.)

dintam prezidentui Rolandui Paksui. Vakar konservatoriai pareikalavo, kad valdančiųjų socdemų iškeltas Česlovas Juršėnas būtų atšauktas iš kandidatų į prezidentus. Aštrėjant tradicinių partijų konfliktui šį ketvirtadienį prie apskritojo stalo vėl bus bandoma susitarti dėl optimaliausio varianto.

Liberalų demokratų partijos (LDP) kongresas patvirtino savo kandidatus į Europos Parlamentą (EP). Tarp jų nebeliko buvusio prezidento patarėjo Alvydo Medalinsko, deklaravusio ketinimus kandidatuoti į EP, tačiau įrašyta kito eksprezidento aplinkos žmogaus - skandalingojo Remigijaus Ačo pavardė. Seimo Liberalų ir centro frakcijos seniūnas Eligijus Masiulis Ačo kandidatavimą į Europos Parlamentą pavadino “lietuviškos demokratijos grimasomis ir

visų padorumo ribų peržengi-mu”.

R.Paksas šokdino prokurorus. Į Lietuvos vadovo postą vėl nusitaikęs nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas ir toliau mulkina jį apklausti vis bandančius prokurorus. Atvykęs į Generalinę prokuratūrą, jis pasipiktino vaizdo kamera prokuroro kabinete ir atsisakė duoti parodymus. Kol kas tik kaip liudytojas į apklausas kviečiamas nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas jau ėmė elgtis kaip įtariamasis.

Dar kartą žlugo prokurorų mėginimas apklausti nuo prezidento pareigų nušalintą Rolandą Paksą, kaip liudytoją byloje dėl verslininko Juriiaus Borisovo grasinimų jam. Buvęs šalies vadovas atsisakė duoti parodymus, jei jie bus įrašomi į garso ar vaizdo juostą.

BNS, Eltos inf.

1926 M. GRUODŽIO 17 DIENOS PERVERSMAS

VI.

Grįžęs į skyrių, papasakojau karininkams apie savo pasikalbėjimą su diktatoriumi. Viršininko padėjėjas buvo patenkintas tokiu paskyrimu, nes manė, kad tokiu momentu būsią daug geriau, jei skyriui vadovaus to skyriaus darbą žinąs karininkas negu koks naujokas. Mūsų skyriaus viršininkas buvo surastas tik kitą dieną Šančiuose.

Tokiu būdu aš visai netikėtai ir dėl nežinomų man priežasčių, būdamas dar jaunas karininkas ir tik kapitono laipsnio, užėmiau pulkininko vietą ir tapau vieno iš svarbiausių vyriausiojo štabo skyriaus viršininku ir vadovavau tam skyriui beveik ketverius metus, t.y. iki išvykimo į užsienį, į generalinio štabo akademiją.

Kaune pasklido gandai, kad pulkininko Jakaičio vadovaujama divizija (Štabas Kėdaičiuose) gali pasipriešinti Kauno sukilėliams. Bet šis reikalas buvo greit sutvarkytas, pašalinus plk. Jakaitį iš divizijos vado vietos. Taip pat buvo pašalintas ir plk. Vitkauskas, tuo metu vadovavęs 9-jam pėstininkų pulkui Marijampolėje.

Sukilimo tikslas pasidarė aiškesnis, kada buvo sužinota, kad jį remia tautininkai ir krikščionys demokratai. Daug karininkų lengviau atsiduso, kada naujojo Respublikos Prezidento pareigas perėmė Antanas Smetona. Kariuomenėje jis buvo labai populiarius dar iš pirmųjų Lietuvos nepriklausomybės metų. Juo karininkai labiau pasitikėjo

negu profesorium A. Volde-maru.

Vėliau P. Plechavičius savo bičiuliui vaistininkui Kazimierui Mažoniui papasakojo apie šį įvykį. 1926 m. gruodžio 17 dieną po perversmo į Vyr. Štabą su keletu Seimo atstovų atvyko krikščionių partijų bloko vadas kunigas Mykolas Krupavičius, pasveikino majorą Plechavičių, apkabino, pabučiavo ir kartojo: “Povilai, tu išgelbėjai kraštą...”

Stovėdamas sukilusios kariuomenės prieky, majoras P. Plechavičius turėjo puikią progą karo diktatorium pasilikti ilgesniam laikui. Tačiau jis to visiškai netroško. Tą faktą generolas M. Rėklaitis pabrėžė 1975 m. Kary Nr. 5:

1926 m. gruodžio 17 d., vykstant kariniam perversmui,

gen. št. mjr. Povilas Plechavičius buvo pakviestas tam perversmui vadovauti. Jo garbei tenka pasakyti, kad valdžios jis netroško. Sukilimo žengtas žingsnis turėjo būti įvykdytas. Tačiau tuo kritišku momentu jis dėjo visas pastangas, kad galimai greičiau valdžia pereitų į civilių rankas.

1926 m. gruodžio 17 d. karo diktatorius kariuomenės vardu pasiuntė šį raštą pirmajam respublikos prezidentui Antanui Smetonai (1927m. Karys Nr. 50.):

Pirmasis Lietuvos Kūrėjau!

Pareiga stovėti Lietuvos Nepriklausomybės sargyboje privertė mus susirūpinti didėjančiu Lietuvos Laisvei pavojumi. Turėjome tikrų žinių, kad bolševikai ginkluojasi tikslu panaikinti Lietuvos Laisvę. Vyriausybė nesiėmė jokių priemonių pašalinti mirtinam Lietuvos pavojui. Vyriausybė pataikavo tiems, kurie dirbo Lietuvos pražūčiai. Prasi-dedant jau atviram bolševikų bruzdėjimui, mes savo pasiryžimu apgynėm Lietuvos Nepriklausomybės likimą. Bet

mes negalime įstatyti valdžion-tų žmonių, kurie pastūmė Lietuvą į mirtiną pavojų. Tamsta gerai žinai šį pavojų, nes Tamstai teko didžiausiu to pavojaus metu stovėti besikuriančios Nepriklausomos Lietuvos priešaky.

Todėl, tikėdami Tamstos pasišventimu ir Lietuvos meile, mes vardu visos kariuomenės, kuri kūrė ir gynė Lietuvą, nuolankiai prašome pasiaukoti Tėvynės labui ir sutikti, stojus Tautos priešakyje, kaip Valstybės Vadas, išvesti ją iš dabartinės sunkios padėties.

Iš savo pusės, vardu visų brolių, žuvusių už Tėvynės laisvę, iškilmingai pasižadame klausyti tos valdžios, kurią Tamsta rasi reikalinga sudaryti.

Laikinosios Karo Valdžios vardu

Gener. Štabo Majoras
Povilas Plechavičius

(Pabaiga)

Ištrauka iš Petro Jurgėlos knygos “Gen. Povilas Plechavičius”

KODĖL KEIČIAMI LIETUVIŲ FONDO ĮSTATAI

Lietuvių fondo narių suvažiavimas įvyks 2004 m. gegužės 8 d., kuriame, tarp kitų reikalų, bus svarstomas LF įstatų pakeitimas. Praeitų metų LF narių suvažiavimas didele balsų dauguma (85%) priėmė naujus “Articles of Incorporation”, kuriais vadovaujantis LF taryba siūlo LF įstatų pakeitimą. Įstatų projektas buvo išsiųstas visiems Lietuvių fondo nariams, kurie vieninteliai turi teisę ir savo balsais nutars ar šiuos įstatus patvirtinti. Pakartojame 2003 m. lapkričio mėn. 15 d. LF vadovybės pareiškimą (2003-čiais metais spausdintą “Draugo” - lapkričio 22 d., “Amerikos lietuvio” - lapkričio 25 d., “Lietuvių balso” - lapkričio 18 d. numeriuose), kuris išsamiai atsako į šiuo reikalu keliamus klausimus.

LIETUVIŲ FONDAS IR JAV LB REZOLIUCIJA

Vienas iš viešų visuomenę klaidinančių pasisakymų apie Lietuvių fondą buvo *Drauge* 2003 m. spalio 24 d. paskelbta “JAV LB XVII Tarybos rezoliucija Lietuvių fondo reikalu”. Norime LF nariams ir lietuvių visuomenei pateikti reikalingą informaciją apie LF veiklą ir esamą padėtį.

Savo tikslų sėkmingai siekdamas Lietuvių fondas dabar turi daugiau kaip 7,200 narių (asmenų, korporacijų, organizacijų, draugijų, sambūrių ir klubų) suaukotą virš 15 milijonų dolerių kapitalą. Lietuvių švietimui, kultūrai, mokslui, jaunimui, žiniasklaidai ir panašioms lietuviybės išlaikymo reikalsams pasaulyje (įskaitant ir Lietuvą) jau išdalino apie 11 milijonų dolerių. Didelė tos paramos dalis per visus metus teko JAV Lietuvių bendruomenei.

1950-1960 metuose buvo paskelbtos kelios lietuviškų fondų idėjos, bet jos toliau neišsivystė. 1960 m. gruodžio 8 d. *Drauge* pasirodęs dr. Antano Razmos straipsnis “Milijono dolerių fondas lietuviškiems reikalsams ir to fondo parlamentas” sukėlė gyvas diskusijas. Po mėnesio Čikagoje buvo pirmasis organizatorių posėdis, vėliau sekė keli “milijoninio fondo” organizatorių pasitarimai. Penktajame posėdyje 1961 m. kovo 19 d. buvo tartasi su atvykusiais dviem JAV LB Centro (dabar Krašto) valdybos atstovais. Po to sekė dar 11 posėdžių, kuriuose vyko įvairios diskusijos ir buvo užprotokuluoti įvairūs nutarimai.

1961 m. rugsėjo 2-3 dienomis New Yorke vykusioje JAV LB III Tarybos sesijoje ilgai keliuose posėdžiuose buvo diskutuoti “Geležinio fondo” šalininkų atstovo JAV LB Centro valdybos vicepirm. dr. Algirdo Nasvyčio ir “Milijoninio fondo” organizatoriaus dr. Antano Razmos išsamūs pranešimai. Sesijai pirmininkavo Stasys Barzdukas, sekretoriavo Vytautas Kamantas. Po ilgų diskusijų visi 32 tarybos nariai pritarė dr. Antano Razmos siūlomo,

pačių aukotojų tvarkomo, Fondo steigimui šalia Lietuvių bendruomenės.

Pirmasis organizavimo principas buvo, kad Fondo tikslai formuluojami pagal lietuvių kultūros išlaikymo tikslus ir “US Internal Revenue Service Code” punktus, įgalinančius atleidimą nuo mokesčių. Kitas, kad Fondo įstatai galės būti (reiškia, nebūtinai turi būti) keičiami LB Tarybos pritarimu. Trečias, Fondo vadovybę renka aukotojai (reiškia, Fondą tvarko patys jo nariai). Toliau, kad Fondo nariais galės būti pavieniai asmenys ir organizacijos. Lietuvių bendruomenė, kaip ir kitos organizacijos, Fonde turės tiek balsų, kiek ji įneš aukų.

Galutinai sutvarkius organizacinius reikalus, paruošus būsimuosius įstatus (*Bylaws*) ir organizatoriams pakvietus pirmuosius 12 direktorių, Lietuvių fondas kaip “Lithuanian Foundation” buvo inkorporuotas 1962 m. kovo 14 d. Illinois valstijoje kaip pelno nesiekianti narių korporacija (*Not For Profit Corporation*), kurios pagrindinis tikslas yra lietuviybės išlaikymas, neprasižengiant “US Internal Revenue Service Code Section 501(c)(3)” nuostatams. Jokių nurodytų priklausomybių kitoms organizacijoms ar korporacijoms oficialiuose užregistruotuose dokumentuose nebuvo ir nėra.

Įsteigto savarankiško Lietuvių fondo direktoriai (arba LF Tarybos nariai) priėmė pirmuosius LF įstatus, kurie suteikė įvairių teisių JAV LB. Pirmieji direktoriai išrūpino iš IRS įstaigos mokesčių atleidimą aukotojams, nustatė visuotinio LF narių metinio suvažiavimo datą, organizavo lėšų telkimą ir kitus darbus. Visi LF Tarybos nariai arba direktoriai, nuo pirmųjų iki dabartinių, dirbo ir dirba veltui. LF Tarybą sudaro 18 rinktų narių, jų kadencija yra trims metams, metinis LF narių suvažiavimas kiekvienais metais renka 6 narius-direktorius.

Per pirmuosius du dešimtmečius JAV LB apylin-

kės, apygardos ir Krašto valdybos talkino Lietuvių fondo veiklai ir augimui. Bendromis pastangomis buvo pasiektas beveik 2 milijonų dol. LF kapitalas. Maždaug 35,000 dol. sumą suaukojo JAV LB. Lietuviybės išlaikymui buvo išdalinta per 1 milijono dolerių suma, kurios didelė dalis teko JAV LB.

Per paskutinius du dešimtmečius JAV LB parama LF keitėsi. Kai LF Taryba pasiūlė LF įstatų pakeitimą, kuris leistų lengviau ir be nuostolių skirstyti didesnes LF pajamų sumas lietuviybės išlaikymui ir tuo daugiau padėti pačiai JAV LB, tai LB pareigūnai smarkiai kovojo prieš tokį pasiūlymą. Tačiau pasiūlymas buvo priimtas ir įsigaliojo. Kai JAV LB atstovai kėlė priekaištus LF vadovybei, kad jie susirenka įgaliojimus ir taip neva viską tvarko metiniuose LF suvažiavimuose, tai LF Taryba pasiūlė pakeisti LF įstatus ir panaikinti įgaliojimų (*proxies*) sistemą. 1999 m. LF narių suvažiavimas nutarė panaikinti įgaliojimų sistemą 7,114 balsais (71%) už ir 2,934 (29%) prieš. Tada tie patys JAV LB žmonės kovojo prieš jų pačių anksčiau pasiūlytų pakeitimų įgyvendinimus. JAV LB Taryba balsavo prieš įstatų pakeitimo patvirtinimą. Nepatvirtinus pakeitimo, klausimas grįžo atgal į LF narių 2000 m. suvažiavimą, kuriame už pakeitimą pasisakė 8,048 (69%) balsai, prieš balsavo 3,596 (31%). Negavus 75% balsų daugumos likta prie senos įgaliojimų sistemos, prieš kurią vėl iš naujo dabar rašoma.

Per paskutinius dvejus dešimtmečius LF be JAV LB paramos sutelkė dar maždaug 13 mil. dol. ir išaugo iki 15 mil. dol. Per tą patį laikotarpį LF lietuviybės reikalsams išdalino beveik 10 mil. dol., kurių didelė dalis teko tai pačiai JAV LB, kurios dabartiniai vadovai kovoja prieš Lietuvių fondą. Vien tik per paskutinius tris metus LF davė daugiau, negu 500,000 dol. JAV LB.

Prieš, per ir po 2003 metų gegužės mėnesį įvykusio LF metinio narių suvažiavimo, ši JAV LB akcija prieš LF ypatingai sustiprėjo. Suvažiavime paaiškėjo, kad iš JAV LB Krašto valdybos 15 narių tik 7 yra Lietuvių fondo nariai ir iš JAV LB XVI Tarybos 65 narių tik 37 buvo LF nariai. Iš dabartinės naujos JAV LB XVII Tarybos rinktų 60 narių tik 35 yra LF nariai. Už šių statistinių duomenų pateikimą, LF Tarybos narys Vytautas Kamantas yra patrauktas į JAV LB Garbės teismą). Sunku suprasti, kodėl kai kurie dabartiniai JAV LB vadovai, patys nebūdami

Lietuvių fondo nariais, nori kontroliuoti LF veiklą, spresti LF įstatų keitimus ir nurodyti LF nariams ką ir kaip jie turi daryti. Šiuo metu JAV LB KV ir LB apylinkių įnašas į LF esantį 15 milijonų dol. kapitalą yra tik truputį virš 46,000 dol.

Prieš penkerius metus JAV LB Krašto valdyba (pirm. Regina F. Narušienė) nutarė ir įsteigė JAV LB ribose veikiančią savo “Endowment Fund”, kuris telkia aukas naliečiamam kapitalui ir naudoja tik jo palūkanas. Tas JAV LB įsteigtas fondas išaugo tik iki 54,000 dol. Atrodo, kad per penkis metus JAV LB nepasisekus sukelti didesnes sumas savam fondui, dabar ieškoma būdų padaryti ir Lietuvių fondą JAV LB KV fondu ir išdu.

LF Taryba ir valdyba visus savo narius informuoja, jiems siunčia finansines metines apyskaitas, detalius pranešimus apie paskirstytus pinigus, iš anksto informuoja apie numatomus pakeitimus, suteikia kiekvienam nariui progą iš anksto dalyvauti LF įstatų keitime ir susipažinti iš anksto su svarbiais pasiūlymais prieš kiekvieną metinį narių suvažiavimą taip, kaip to reikalauja Illinois valstijos įstatymai. LF yra atviras visiems savo nariams ir taip pat visai lietuvių visuomenei.

Paskelbtoje JAV LB Tarybos rezoliucijoje rašoma, kad “JAV LB taryba atsisako tvirtinti 2003 m. gegužės 3 d. Lietuvių fondo priimtus inkorporavimo dokumento pakeitimus. ... Mes laikome tuos pakeitimus neturinčius teisinės galios ir nepritariame visiems galimiems pakeitimams. ... Papildomai, mes patvirtiname JAV Lietuvių bendruomenės Tarybos prezidiumo pirmininkės raštišką 2003 m. gegužės 13 d. pareiškimą, pateiktą Lietuvių fondo Tarybai.”

LF neprašė ir JAV LB Taryba neturi teisės tvirtinti “The Articles of Amendment of Lithuanian Foundation, Inc.”, nes to nereikalauja nei įstatymai, nei LF įstatai. Vadovaudamasis “Illinois General Not For Profit Corporation Act” nuostatais ir amerikiečių nepelno korporacijų advokatų specialistų patarimais, LF narių metinis suvažiavimas 2003 m. gegužės 3 d. po ilgų diskusijų absoliučia balsų dauguma, 85% (8,321 balsams) pasisakant už, ir tik 15% (1,473 balsams) pasisakius prieš, nutarė pakeisti “Articles of Incorporation”. Dokumento pakeitimas jau įregistruotas Illinois valstijos sekretoriaus įstaigoje ir teisiškai galioja. Inkorporavimo dokumentus keisti gali tik LF metinis narių suvažiavimas, pagal

Illinois valstijos “General Not For Profit Corporation Act”.

JAV LB Tarybos rezoliucijos patvirtintame (2003 m. gegužės 13 d.) laiške LF valdybos pirm. Povilui Kiliui (ne LF Tarybai), JAV LB Tarybos prezidiumo pirm. Regina F. Narusis rašė: “... *You are further urgently advised that any future action taken by the Foundation in reliance upon those “Articles of Amendment” will be null and void as a matter of law and will subjects its action to judicial examination with potential grave legal and financial consequences.*”. Tiesiai sakant, mandagiai grasiinama teismu.

Rezoliucijoje kaltinama, kad “... *jau kuris laikas kaip Lietuvių fondas savo veiksmais ardo susitarimo dvasią bei Lietuvių fondo įstatus, apibrėžiančius JAV Lietuvių bendruomenės teises;...*” Iš tikrųjų, LF nariai ir jų rinkti vadovai skrupulingai ir pareigingai augina ir tvarko LF, siekia inkorporavimo dokumentuose nurodytų tikslų, ir dirba pagal Illinois valstijos įstatymus bei IRS nuostatus. Atrodo, kad keli dabartiniai JAV LB vadovai, klaidindami kitus, patys neša nesantaiką į lietuvių visuomenę savo kalbomis, raštais, straipsniais, skundais teismams ir rezoliucijomis prieš LF. Iš LF Tarybos 18 narių net 10 yra buvę PLB ir JAV LB vadovai, valdybų nariai ir pirmininkai, kurie gerai supranta, kad Lietuvių fondo parama yra labai reikalinga lietuviybės išlaikymui. Lietuvių fondas visada rėmė ir remia svarbius Lietuvių bendruomenės projektus, kasmet maždaug skirdamas 20-25% nuo bendros paskirstymo sumos.

Lietuvių fondo vadovybė ir toliau tvarkys Lietuvių fondą laikantis IRS ir Illinois valstijos įstatymų. Tai yra oficiali Lietuvių fondo pozicija. LF vadovybė daugiau šiais klausimais nerašys ir neatsilieps į JAV LB ar privačių asmenų pasisakymus ar pareiškimus. Tačiau, jeigu bus reikalinga, LF vadovybė toliau informuos LF narius visais, su Lietuvių fondo veikla susijusiais, klausimais.

Lietuvių fondas dėkoja už parodytą pasitikėjimą jo vadovybei ir suaukotą 15 milijonų dol. kapitalą. Kviečiame visus lietuvius tapti Lietuvių fondo nariais, kad LF kapitalas kaip galima greičiau pasiektų 20 mil. dol. ir kad LF galėtų kiekvienais metais paskirstyti bent 2 mil. dol. lietuviybės darbams remti.

Dr. Antanas Razma,
LF tarybos pirmininkas
Povilas Kilius,
LF valdybos pirmininkas

LIETUVA IR PASAULIS

Rusija ir Europa. Karaliaučiuje vykstančioje tarptautinėje konferencijoje “Rusija ir Europa: informacinis bendradarbiavimas globalizacijos sąlygomis” nagrinėjami visuomenės informavimo priemonių, informacinių technologijų bei vieningos informacinės erdvės plėtojimo politikos klausimai. Renginio devizas - “Rusijos Kaliningradas - Europai ir Rusijai”.

Šiame forume Vokietijos, Lenkijos, Lietuvos, Suomijos parlamentų atstovai pabrėžė, kad nuo gegužės 1 dienos Kaliningrado sritis atsiduria Europos Sąjungos “apsuptyje”, todėl būtina išlaikyti ir plėtoti glaudų informacinį bendradarbiavimą.

Laikinasis Seimo pirmininkas Č. Juršėnas pasveikino konferencijos dalyvius ir savo gimtąja, ir dalyvių kalbomis: rusų, vokiečių, lenkų, suomių, baltarusių, tuo sulaukęs karštų ovacijų.

Č. Juršėnas pasiūlė kurti tokią informacinę visuomenę Europoje, plėtojant bendradarbiavimą su Karaliaučiaus sritimi, kuri jaustųsi ES plėtros ir priimamų sprendimų dalyvė.

Bendroje parlamentų delegacijų spaudos konferencijoje Č. Juršėnas kaip pavyzdį kitoms šalims pabrėžė Lietuvos žiniasklaidos laisvę, kuri gali ir turi būti grindžiama tik savireguliacijos principu.

Forume dalyvavo Rusijos Federacijos Federalinio Susirinkimo Federacijos Tarybos Pirmininkas Sergejus Mironovas, Lenkijos Respublikos Senato Pirmininkas L. Pastusiakas, Mokslo ir aukštųjų technologijų tarybos prie Rusijos Federacijos Prezidento mokslinis sekretorius Michailas Kovalčiukas, Vokietijos Federacinės Respublikos Bundesrato pirmininko pirmasis pavaduotojas Wolfgang Boemer ir kiti.

Didžiausios frakcijos Lietuvoje. Vykdamas į pažintinę ir sveikinimo kelionę po naujomis Europos Sąjungos narėmis netrukus tapsiančias valstybes, Lietuvoje viešėjo Europos liaudies partijos - Europos demokratų (ELP/ED) frakcijos Europos Parlamente (EP) vadovas Hansas Hans - Gert Poettering.

Lietuvoje H. G. Pioterinas susitiko su pagrindiniais politiniais partneriais - Tėvynės sąjunga (TS) bei kitomis nuosaikiomis vidurio dešinės partijomis, taip pat su Vilniaus universiteto studentais ir dėstytojais.

ELP frakcijos vadovas pristatė programinės ELP nuostatas ir siūlė, kaip Lietuvos vidurio dešinieji galėtų veiksmingai prisidėti prie Lietuvos rinkėjų lūkesčių įgyvendinimo naujojoje Europoje.

H. G. Pioterinas laikomas vienu realiausių kandidatų į būsimus EP vadovus. Nuo pirmųjų tiesioginių EP rinkimų 1979 metais jis renkamas į EP kaip Vokietijos krikščionių demokratų sąjungos (CDU) narys.

TS yra asocijuota Europos liaudies partijos narė. Tikrąją narę TS taps Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą šių metų gegužės 1 dieną.

Europos ekonomikos konferencija. Ministro pirmininko Algirdo Brazausko vadovaujama delegacija išvyko į Varšuvą dalyvauti Europos ekonomikos viršūnių susitikime.

Susitikime dalyvo daugelio Europos valstybių ir vyriausybių vadovai.

Balandžio 28-29 dienomis į Lenkijos Respubliką drauge su Premjeru vyks Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Evaldas Ignatavičius, Ministro Pirmininko patarėjas Vytautas Naudužas, Vyriausybės Užsienio politikos skyriaus vadovas Darius Semaška ir kiti pareigūnai.

Lauko pajėgų vadas lankosi Irake. Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadas brigados generolas Valdas Tutkus lankėsi Irake, kur šiuo metu Didžiosios Britanijos ir Lenkijos kontroliuojamuose sektoriuose tarnauja 120 Lietuvos karių.

Tai antrasis lauko pajėgų vado vizitas į šį regioną, kurio metu brigados generolas aplankys LITCON 3 būrio karius, tarnaujančius Didžiosios Britanijos atsakomybės sektoriuje, Danijos bataliono sudėtyje Basros rajone.

Pasak Krašto apsaugos ministerijos, Lauko pajėgų vadas susitiks su Didžiosios Britanijos daugianacionalinės divizijos bei Danijos bataliono vadovybe, Lietuvos karininkais, tarnaujančiais Didžiosios Britanijos daugianacionalinės divizijos štabe.

LITCON 3 yra trečiasis Lietuvos karių būrys, tarnaujantis Didžiosios Britanijos atsakomybės sektoriuje. Kariai tarnybą Irake pradėjo š. m. vasario 17 dieną.

Brigados generolas V. Tutkus lankosi regione kartu su Danijos kariuomenės sausumos pajėgų vadu generolu majoru Poul Kiaerskou. Lauko pajėgų vadą lydi motorizuotosios pėstininkų brigados “Geležinis vilkas” vadas pulkininkas leitenantas Gediminas Jurgutis.

Finansų ministrė Dalia Grybauskaitė buvo paskirta Lietuvos atstove į Europos komisiją.

NUO GEGUŽĖS 1 D. LIETUVOS PILIEČIAI GALĖS KREIPTIS Į EUROPOS OMBUDSMENĄ

Vilnius, balandžio 21 d. (ELTA). Nuo šių metų gegužės 1 d. Lietuvai tapus ES nare, mūsų šalies piliečiai galės lietuvių kalba pateikti skundus Europos ombudsmenui.

Tą žinią spaudos konferencijoje Seime pranešė Lietuvoje viešintis Europos ombudsmenas Nikiforos Diamandouros.

“Esu pasirengęs atsakyti į visų ES piliečių skundus, todėl nekantriai laikiu skundų ir iš Lietuvos”, - sakė Europos ombudsmenas. Kasmet jis sakė gaunęs apie 2,500 skundų, tačiau jau per pirmuosius šių metų mėnesius skundų skaičius padidėjo 64 proc. Europos ombudsmenas prognozavo, kad skundų skaičius gali padidėti iki 4 tūkstančių per metus.

“Lietuvos piliečiai mėgsta skųstis, girdėjau, kad ir Lenkijos piliečiai mėgsta skųstis. Tačiau tai nesvarbu, svarbiau-

sia, kad Lietuvos piliečiai galės išbandyti Europos ombudsmeno institucijos teikiamas galimybes”, - sakė svečias.

Pasak jo, Europos ombudsmenas tiria skundus dėl netinkamo administravimo atvejų Europos Sąjungos institucijose ir įstaigose. Tokios institucijos yra Europos Komisija, Europos Sąjungos Taryba, Europos Parlamentas, o įstaigos, kurių veiklą gali tirti Europos ombudsmenas, yra Europos aplinkosaugos agentūra, Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra ir kitos. Svečias sakė, kad kai kurie skundai yra susiję su santykiais tarp Europos institucijų ir jų darbuotojų, personalo įdarbinimu ir konkursais.

Europos ombudsmenas netiria skundų dėl nacionalinės, regioninės ar vietos valdžios institucijų, net jei skundai yra susiję su Europos Sąjungos klausimais.

N. Diamanduro apsilankymas Lietuvoje - tai viena iš Europos ombudsmeno kelionių po būsimas Europos Sąjungos nares. Iki gegužės 1 d. jis ketina apsilankyti visose dešimtyje narystės siekiančių šalių.

Pasak Seimo kontrolieriaus įstaigos vadovo Romo Valentukevičiaus, Europos ombudsmeno vizito Lietuvoje tikslas - užmegzti glaudesnius ryšius su nacionaliniais ombudsmenais, supažindinti su Europos ombudsmeno darbu bei kuo išsamiau informuoti Lietuvos gyventojus apie jį, kaip būsimų ES piliečių, teises kreiptis į Europos ombudsmeną.

Europos ombudsmeno institucija įsteigta 1992 m. pagal Maastrichto sutartį. Europos ombudsmeną renka Europos Parlamentas Parlamento kadencijos laikotarpiui. N. Diamanduras šį postą užima nuo 2003 m. balandžio 1 d.

PASVEIKINTAS NAUJASIS LENKIJOS SEIMO VADOVAS

Vilnius, balandžio 21 d. (ELTA). Laikinasis Seimo Pirmininkas Česlovas Juršėnas, sveikindamas naujai išrinktą Lenkijos Seimo Maršalą Jozef Oleksy, pareiškė viltį, kad strateginė Lenkijos ir Lietuvos partnerystė ateityje plėtosis dar dinamiškiau ir sėkmingiau.

Laikinasis Lietuvos Seimo vadovas neabejoja, kad Lietuvos įsijungimas į transatlantines organizacijas atvers visiškai naujas bendradarbiavimo perspektyvas su Lenkija tiek politinėje, tiek ekonominėje, tiek kitose srityse abiejų šalių žmonių gerovės ir saugumo vardan. Prasidėjus

naujam istorijos etapui Č. Juršėnas su dėkingumu prisiminė, kad Lietuva, siekianti tapti Europos Sąjungos ir NATO nare, visuomet jautė Lenkijos nuolatinę paramą.

“Nuoširdžiai džiaugiuosi Jus dar kartą išrinkus Lenkijos Respublikos Seimo Pirminku ir linkiu ištvermės bei ryžto Jūsų atsakingame darbe”, - rašoma Lietuvos parlamento vadovo sveikinime.

Beje, Č. Juršėnas, viešėdamas Karaliaučiuje, taip pat paskambino Lenkijos Seimo Maršalui J. Oleksiui ir pasveikino jį kaip naują Lenkijos parlamento vadovą. Tarp abiejų Seimų vadovų įvyko šiltas

pokalbis kaip tarp seniai pažįstamų dviejų valstybių parlamentarų ir politikų. Č. Juršėnas pakvietė Lenkijos Seimo Maršalą artimiausiu laiku atvykti į Lietuvą, kai tik leis jo darbotvarkė.

Prieš 10 metų, kai 1993 m. pabaigoje Č. Juršėnas ir J. Oleksis susitiko Varšuvoje per Lietuvos Seimo Pirmininko vizitą, buvo aptarta pagrindinė problema - kaip paspartinti tarpvalstybinės Lietuvos ir Lenkijos sutarties derinimą. Sutartis pasirašyta 1994 m. balandžio 26 d. Ši sukaktis bus paminėta Seime artimiausią penktadienį.

VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTIS JAMŽINTA MONETOJE

Lietuvos bankas, pažymėdamas Vilniaus universiteto 425 metų sukaktį, išleido 50 litų sidabrinę kolekcinę ir 1 lito apyvartinę monetas.

Naujosios monetos pristatytos Vilniaus universiteto bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje. Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas pirmąsias kolekcinės monetas įteikė iškiliausiems universiteto mokslininkams - dabartiniam rektoriui Benediktui Juodkai, ilgamečiam rektoriui Jonui Kubiliui, profesoriams Vytautui Sirvydžiui, Edvardui Gudavičiui, Algiui Piskarskui, Viktorijai Daujotytei-Pakerienei, Arvydai Šliogerui, Vytautui Rančeliui, Stasiui Vansevičiui, Adolfui Abručiui.

Pasak Lietuvos banko Kasos departamento direktoriaus Arūno Dulkio, kalant Vilniaus universiteto sukakčiai skirtą monetą Lietuvos monetų kalykla pirmą kartą pritaikė kintamo-paslėpto vaizdo technologiją. Sidabrinėje monetoje, žvelgiant į ją skirtingais kampais, matomos skirtingos datos - 1579 - Universiteto įkūrimo ir 2004 - monetos išleidimo metai. Kintamo-paslėpto vaizdo technologija

1994 m. sukūrė ispanai, nuo 1998 m. ši technika pradėta taikyti ir monetų kalyboje - taip nukaltų monetų yra išleista Ispanijoje, Didžiojoje Britanijoje, Japonijoje ir Lenkijoje.

Vilniaus universiteto sukakčiai išleista moneta yra 37 kolekcinė lietuviška moneta. Yra nukaltos 7 vario-nikelio, 3 aukso, 1 bimetalė ir 26 sidabrinės kolekcinės monetos. Lietuvos bankas taip pat yra išleidęs ir tris apyvarlines progines monetas, skirtas banko sukakčiai, Baltijos kelio jubiliejui ir dabar - universitetui.

Vilniaus universitetas Lietuvos piniguose įamžinamas ne pirmą kartą. Yra nukaltos universiteto auklėtinius Kazimierą Simonavičių, Lauryną Stuoką-Gucevičių primenančios sidabrinės kolekcinės monetos, universiteto auklėtinis Simonas Daukantas ir universiteto ansamblio panorama yra ant 100 litų banknoto.

Naująsias monetas sukūrė dailininkas Rytas Jonas Belevičius. Sidabrinė moneta išleista 2 tūkstančių egzempliorių tiražu, 1 lito apyvartinės proginės monetos nukalta 200 tūkstančių vienetų.

REVIZORIŲ BOGOTOJE LYDĖJO TRIUMFAS

Režisieriaus Rimo Tumino vadovaujamas Vilniaus mažasis teatras šešis vakarus buvo audringai sutinkamas teatro festivalyje "Iberoamericano" Kolumbijos sostinėje Bogotoje. Kovo 26 - balandžio 11 dienomis vykęs didžiausiame pasaulyje teatro festivalis pristatė trupes iš Šiaurės ir Pietų Amerikos, Europos, Azijos, Afrikos ir Okeanijos. Reikšmingiausiose šių metų gastrolėse vilniečiai šešis vakarus vaidino R. Tumino režisuotą spektaklį Nikolajaus Gogolio "Revizorius". Anot Vilniaus mažojo teatro pranešimo, šis

pastatymas tapo vienu reikšmingiausių festivalio įvykių ir buvo vadinamas "grynojo teatro stebuklu". Didžiausiu "kolumbietiškojo" "Revizoriaus" atradimu tapo aktorių Evaldo Jaro ir Chlestakovo vaidmeniu debiutavusio Audriaus Bružo sceninis duetas. Spektaklis sulaukė ne tik palankiausių žurnalistų ir kritikų įvertinimų bei publikos ovacijų, bet ir kvietimų gastroliuoti Meksikoje, Čilėje, Argentinoje, Urugvajuje ir Prancūzijoje. Taip pat didelio susidomėjimo sulaukė R. Tumino spaudos konferencija bei paskaitos apie klasi-

"Lietuvių balso" III-ojo literatūrinio konkurso laureatams premijų įteikimo šventėje Čikagoje buvo specialiai pagerbta rašytoja ir pedagogė Stasė Petersonienė, kuri buvo ir to konkurso Vertinimo komisijos narė. Čia ją matome su Lietuvos Generaliniu konsulu Arvydu Daunoravičiumi, kuris jai įteikė Lietuvos valstybės ordiną. Šalia stovi sūnus Vytautas ir dukra Daiva. **Z. Degučio nuotr.**

Čikagoje Kovo 11-osios - Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir III-ojo literatūrinio konkurso laureatams premijų įteikimo šventė įvyko kovo 14 d. Jaunimo centre. Nuotraukoje giedant Lietuvos himną Vytautas Radžius, Daina Dumbrienė, Stasė Petersonienė, Danutė Bindokienė, LR Gen. konsulas Arvydas Daunoravičius, LR Garbės konsulas Vaclovas Kleiza ir "Vienui vieni" filmo produseris Vytautas Vilimas. Šventę rengė "Lietuvių balsas".

kinės dramaturgijos interpretacijas bei teatro scenos erdvę. Tarptautinis teatro festivalis "Iberoamericano" šįmet vyko jau devintą kartą, o jo programa "Pasaulis, kurį verta pamatyti" aprėpė penkis žemynus, 36 šalis, 48 užsienio trupes ir 54 Kolumbijos teatrus. Kas dveji metai rengiamas didžiausias pasaulyje teatro festivalis

"DON KICHOTO" SKAITYMO MARATONAS

Ispanų flamenko muzikos ansamblio "El Cuadro" koncertu balandžio 21 d. trečią dieną prasidėjo ugningos Ispanijos kultūros dienos Vilniuje. Antrą kartą Ispanijos ir Lotynų Amerikos šalių kultūrą Lietuvai pristato Lietuvos ir Ispanijos draugija.

Iki balandžio 29 dienos visi Ispanijos ir jos kultūros gerbėjai turės puikią progą nemokamai susipažinti su šios šalies kultūra, muzika, dainomis, šokiais, kinu ir virtuvės gudrybėmis.

Kaip spaudos konferencijoje sakė keliasdešimt narių vienijančios Lietuvos ir Ispanijos draugijos pirmininkas Ramūnas Dilba, pasaulyje išgyvenamas ispanų kultūros populiarumo bumas. Tai liudijo ir pernai Vilniuje surengtos pirmosios Ispanijos kultūros dienos. Šįmet jų programa gerokai turtingesnė - ispaniškos muzikos koncertai ir šokių pamokos, Lietuvoje dar nerodytų garsių ispanų režisierių filmų peržiūros Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje, ispanų kulinarijos pristatymai ir nuotaikingi šokių ir muzikos vakarai ispaniško vyno restorane "Tores" Užupyje.

Išskirtinis renginio akcentas - balandžio 23 dieną vykianti spalvinga ir temperamentinga karnavalinė eiseną Gedimino prospektu. Ši eiseną, pasidabinusi pagrindinėmis Ispanijos vėliavos spalvomis - raudona ir geltona, būgnydama, trimituodama,

pasižymi ir didžiule scenos menų žanrų įvairove. Šiame festivalyje Vilniaus mažasis teatras dalyvavo jau antrą kartą - prieš ketverius metus Bogotoje viešėjo R. Tumino "Maskaradas". 2001 m. Vilniaus mažajame teatre pastatytas "Revizorius" yra dalyvavęs Latvijos, Rusijos, Lenkijos tarptautiniuose teatro festivaliuose.

ispaniškai dainuodama kvietė įsiliesti visus praeivius, leido baltus taikos balandžius, dalyvavimą į dienų renginius.

Šįmet pirmą kartą Lietuvoje buvo pažymima ispanų renesanso rašytojo Migelio Servanteso mirties diena, balandžio 23-ąją minima visame pasaulyje rengiamais šio klasiko garsiausio romano "Don Kichotas" skaitymais. Vidurnaktį iš ketvirtadienio į penktadienį Vilniaus universiteto kavinėje prasidėjo "Don Kichoto" skaitymų lietuvių ir ispanų kalvomis maratonas - jis truko 24 valandas, o skaitymus pradėjo Ispanijos ambasadorius Lietuvai Fidelis Lopezas Alvarezas ir ispanų kalbos dėstytoja Xemma Fernandez.

Ispanijos kultūros dienų programoje numatomas ir vienas svarus akademinis renginys. Balandžio 28 dieną Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute vyks diskusija "Ispanija ir Lietuva šiandieniniame pasaulyje: tarptautinio terorizmo pavojus". Jos dalyviai nagrinės aktualias kovos su terorizmu, tarptautinių santykių, Europos Sąjungos plėtros temas, vyks tiesioginis TV tiltas su Ispanijos užsienio reikalų ministerija.

Kitąmet Lietuvos ir Ispanijos draugija numato Vilniuje surengti tarptautinį flamenko muzikos festivalį, žada pakviesti ir tikruosius šios muzikos atlikėjus - Andalūzijos čigonus.

Renkami Klaipėdai nusipelnę kultūros ir meno žmonės

Klaipėdos miesto savivaldybė ragina siūlyti labiausiai miestui nusipelnusių menininkų ir kultūros žmonių kandidatūras. Jie pretenduoti būti apdovanoti unikaliais žiedais, pagamintais pagal Pilies muziejuje saugomo renesansinio žiedo pavyzdį.

Apdovanojimą labiausiai miestui nusipelnusiems menininkams ir kultūros žmonėms Klaipėdos miesto savivaldybės Kultūros skyrius įsteigė pernai. Apdovanojimo pagrindu pasirinktas piliavietėje archeologų rastas renesansinis žiedas. Gaminant jo kopijas buvo vengiama didelių nukrypimų nuo originalo. Žiedus kūrė konkursą laimėjęs klaipėdietis dailininkas juvelyras Vidas Bizauskas. Vieno apdovanojimo vertė siekia apie 4,5 tūkst. litų.

Pernai Klaipėdos savivaldybės Kultūros skyriaus bei Kultūros ir meno tarybos komisijos sprendimu šis apdovanojimas buvo įteiktas istorikui, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktoriui Jonui Geniui, dailininkui Algiui Kliševičiui ir Klaipėdos dramos teatro aktoriui Vytautui Paukštei. Jie išrinkti iš dešimties kandidatų, kuriuos pasiūlė kūrybinės sąjungos ir miesto kultūros institucijos.

Individualizuotos meninės istorinio eksponato - renesansinio žiedo - kopijos Klaipėdos menininkams ir kultūros darbuotojams už meninius pasiekimus ar išskirtinius nuopelnus miesto kultūrai kasmet įteikiamos specialios ceremonijos metu, rugpjūčio 1-ąją, per miesto gimtadienį. Per metus šiuo unikaliu apdovanojimu planuojama pagerbti ne daugiau kaip 3 asmenis. Iki šiol Klaipėda neturėjo specialaus apdovanojimo, kuriuo galėtų išreikšti pripažinimą, dėkingumą ir pagarbą už jų darbus.

DAYTONA BEACH, FL

Gražus reikšmingos sukakties paminėjimas

Visų mūsų sukakčių minėjimų grandinėje šiais metais išskyla ir reikšminga lietuviškos spaudos atgavimo šimtmečio sukaktis. Jau prieš kiek laiko šią reikšmingą sukaktį prisiminė mūsų spauda ir visos mūsų organizacijos buvo raginamos šią sukaktį tinkamai paminėti. O Lietuvos vyriausybė šiuos metus paskelbė "Lietuviškos Spaudos metais".

Caro valdžia lietuvišką spaudos laisvę paskelbė 1904 m. gegužės m. 7 d. Tą dieną visoje Lietuvoje ši sukaktis ir bus minima. Maždaug tą pačią dieną ir užsienio lietuviai stengsis šią sukaktį iškilmingai prisiminti. Tačiau Daytona Beach lietuviai, turbūt, pirmieji šią sukaktį paminėjo jau balandžio 4 d.

Tą dieną buvo lietuviškos pamaldos. Giedojo mūsų "Sietyno" choras vadovaujamas muz. Antano Skridulio. Jis pats buvo ir prie vargonų. Po pamaldų visi sugužėjo į tos pačios parapijos salę, kur ir įvyko šios reikšmingos sukakties minėjimas.

Kadangi Lietuvos Vyriausybė šią dieną paskelbė lyg ir Tautos švente, tai minėjimą pradėjome sugiedodami "Lietuva brangi". Visai programai vadovavo Algirdas Šilbajoris, jis ir pakvietė klubo pirmininką Juozą Baltrušaitį pasakyti kalbą.

Baltrušaitis, palyginamai trumpoje, bet gerai paruoštoje kalboje, išryškino savosios kalbos reikšmę tautos gyvenime. Jis taip pat nusakė ir mūsų tautos meilę savajai kalbai ir nepaliaujamą ryžtą ginti jos laisvę. O svarbiausia, kad lietuvių kalbą puoselėjo ir už jos laisvę kovojo daugiausia mūsų kaimo žmonės.

Baltrušaitis savo kalboje pažvelgė kiek giliau į mūsų tautos gyvenimo istoriją. Jis priminė mūsų kunigaikščių valdymo laikotarpį ir net kelis Lietuvos padalinius. Po paskutiniojo Lietuvos žemės, o tuo pačiu ir jos gyventojai, atiteko Rusijai. Caro valdžia pirmoje eilėje uždraudė lietuvių kalbą ir raštą. Lietuviškos knygos buvo spausdinamos Prūsijoje. Šias knygas slapta reikėjo pernešti per sieną ir platinti Lietuvos kaimuose. Atsirado daug ryžtingų kaimo žmonių, kurie slapta šias knygas gabeno į Lietuvą ir platino mūsų kaimuose. Susidarė net ištisas knygnešių luomas. Net keli šimtai jų pateko į caro policijos nagus. Buvo kankinti ir tremiami į Sibirą.

Nors daugelis šių knygnešių buvo iš Paprūsės kaimų, bet žymiausias knygnešys tuo metu buvo Jurgis Bielinis iš Biržų krašto. Jo tėviškė buvo Purviškių vienkiemis Suostų valsčiuje. Jis buvo vadinamas "Knygnešių karaliumi".

Pagaliau ši kova buvo laimėta ir po 40 metų (1864-1904) caro valdžia šią kovą pralaimėjo, o Lietuva atgavo spausdinto žodžio laisvę. Tad šio laimėjimo sukaktį mes šiandien ir iškilmingai minime. Baltrušaičio turininga kalba buvo palydėta sugiedojus visiems susirinkusiems dainą "Ąžuolai". Kaip ir visada minėjimo susirinkimas buvo baigtas vaišėmis, kurias suorganizavo valdybos narė Olga Kreivėnienė pasitelkusi kelias talkininkes. O taip pat visi buvo pavaišinti ir skaniu vynu. Visi šio minėjimo svečiai skirstėsi pakilioje nuotaikoje.

J. Daugėla

Paul P. Chalko ilgametis Cleveland, OH advokatas kuris pradėjo penkiasdešimt antruosius teisių užsiėmimo metus, persikėlė į Lietuvių Namų pastatą (Lithuanian Village Bldg.). Naujas kabineto adresas yra: 877-B East 185th St. Cleveland, OH 44119, telefono numeris 1 (216) 486-1777.

CLEVELAND, OH

SU MEILE Į LIETUVĄ

Balandžio 15-23 d., Clevelando Case Western Reserve Universiteto daktarai vyks į Klaipėdą, seserystės ryšiais susirišusį su Clevelandu. Tai bus jau dešimtoji "Partnership in Hope" kelionė - medicininės pagalbos misija.

Šiais metais misijai vadovaus Case Western Reserve University School of Dental Medicine dekanas dr. Jerold

Goldberg burnos ir veido chirurgas, vienas iš pagrindinių šios misijos steigėjų ir dr. Gintautas Sabataitis, "Partnership in Hope" įkūrėjas ir direktorius. Su šia organizacija, jau sutelkusia daugiau nei 200,000 dol. vertės medicinos reikmenų bei prietaisų Klaipėdos ligoninei, dr. Goldberg Lietuvoje lankėsi jau devynis kartus ir yra operavęs 200 pacientų.

Kartu vyks ir daktarai Paul Burton, Edward Fine ir David Stepanick. Ši grupė, kurios pastangas ir veiksmus derina Klaipėdos ligoninės Vytas Gryška, praleis keturias dienas operuodama per dvidešimt pacientų kasdien, nuo ankstyvo ryto iki 7 v.v. ir paskutinę dieną padarys pranešimą medicinos konferencijoje. Pacientų tarpe yra daug kuriems, dėl sunkių sužeidimų, yra reikalinga pagrindinė veido atstatymo operacija ar įgimtų trūkumų atitaisymas.

Dr. Goldberg yra labai patenkintas šiltu klaipėdiečių priėmimu ir dėmesiu šios grupės pastangoms plečiant, gerinant ir modernizuojant Klaipėdos ligoninę, bei mokant šios ligoninės chirurgus dirbti nepriklausomai. Pagal dr. Sabataitį, savo pacientus į Klaipėdą dabar siunčia net ir Maskva. Jis taip pat pabrėžė, kad buvusi vieno kambario operacinė, be šildymo ar vėsinimo, dabar yra išaugusi į modernų DiStefano (dr. John DiStefano - "Partnership in Hope" įkūrėjas) ir Goldberg veido chirurgijos centrą, kuriame atliekamos sudėtingesnės veido operacijos. Kokia graži ir prasminga, su meile duodama ir su meile ir dėkingumu priimama dovana Lietuvai.

Dirvos inf.

ŠV. JURGIO PARAPIJOJE

Gegužės 8 d., šeštadienį, 3:00 val. p.p., bus metinis motociklistų laiminimas. Šiemet laukiant labai gausaus dalyvių skaičiaus, tas laiminimas perkeliamas į Valley View aikštę prie Warner ir Granger Rds. Visi motociklistai yra kviečiami dalyvauti šiame laiminime.

Gegužės 9 d., sekmadienį, bus Motinos diena. Šv. Jurgio bažnyčioje 10:30 val. ryto bus aukojamos Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Parapijos Taryba po Mišių parengs Motinos dienos priešpiečius salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

Gerardas Juškėnas

PITTSBURGH, PA

PITTSBURGO FESTIVALIS

48-tasis kasmetinis festivalis, kuris yra pavadintas "Pittsburgh Folk Festival" įvyks 2004 m. gegužės 28 d. iki 30 d. Chevrolet Amphitheatre, Station Square, Pittsburgh, PA., penktadienį 4:00 v.p.p. iki 11:00 v.v.; šešt. 12:00 v.p.p. iki 11:00 v.v. ir sek. 12:00 v.p.p. iki 8:00 v.v. Šiais metais festivalį

atstovaus 20 tautybių, bus progą stebėti tradicinius ir dabartinių laikų pobūvius, pamėginti įvairių tautybių maisto produktus bei pamatyti ir nusipirkti rankų darbo dovana atminimui. Pagrindinė Pittsburgho lietuvių šokių grupė "Neris" atliks programa penktadienį, gegužės 28 d. 7 v.v.

(The Garden Stage) taip pat 7:30 v.v. ; "Neris" vaikų bei paauglių šokėjai atliks savo programa šeštadienį ant (The Garden Stage). Dėl platenės informacijos malonėkite kreiptis į Pittsburgh Folk Festival telefonu -1 (412) 278-1267 arba www.pghfolkfest.org.

Dirvos inf.

TĖVYNĖS GARSAI VĖL INTERNETE

ADRESAS: www.wjcu.org Signalas "Windows Media Player"

TĖVYNĖS GARSAI transliuojami iš JOHN CARROLL universiteto stoties WJCU FM 88.7 Sekmadieniais nuo 8:00 v.r. iki 10:00 v.r.

Programos vedėja - pranešinėja

Aldona Stempužienė

Garso inžinierius ir angliškos dalies pranešėjas Greg Priddy

Dievo Motinos parapijos religinis pusvalandis "Gyvenimo Varpai", redaktorė

Nijolė Kersnauskaitė

Onos Šilėnienės lietuvių kalbos pamokos

WJCU radijo stoties radiothonas dar vyksta. Kurie nespėjot atsiliiepti sekmadienį, galite paramą siųsti tiesiog į stotį **adresu: John Carroll University Radio, čekiai rašomi WJCU, adresas 20700 N. Park Blvd. University Heights, OH 44118** Ant čekio pažymėkit "Lithuanian"

Kurie sekmadienį skambinot į stotį, čekiai siunčiami **Tėvynės Garsų adresu: 4249 Lambert Rd. Cleveland, OH 44121**

Century 21 Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5666 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor
440 749-2121
440 443-2100
rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlieku nemokama nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbu įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS!

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 30 d. penktadienį, 7:00 v.v. Lietuviškos spaudos atgavimo 100-čio jubiliejus Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Cleveland apylinkė, globoja JAV LB Kultūros taryba.

GEGUŽĖS 2 d. Clevelando Ateitininkų Šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šv. Mišios 10:00 v.r., akademija 11:30 v.r. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 9 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 31 d. 8:30v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 13 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941) paminėjimas Latvių parapijoje, Andrews (W. 152-a gatvė) ir Detroit Ave. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė – Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

SKRYDIS

IŠ NEW YORKO Į VILNIŲ IR ATGAL

(sugrįžti iki birželio 1 d.)

\$ 399 plus mokečiai

VYTIS TOURS
40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161
800-778-9847

E-mail vyttours@earthlink.net

Mielam Daytono Beach Lietuvių klubo nariui

A. † A.

PRANUI DAMIJONAIČIUI

mirus,

SUBAČIŲ šeimai ir draugams reiškiamo
gilią užuojautą

Lietuvių Klubo Valdyba ir nariai

DIRVAI AUKOJO

P.Chalko, Cleveland, OH	100
R.Dovydaitis, Dalton, PA	45
B.Gasparaitis,	
Tamarac C., FL	45
K.Tautvydas, Greenbank, WA ..	45
A.Grushnys, Wichita, KS	20
A.Zaparackas,	
W. Bloomfd. MI	20
A.Baliūnas, Cleveland, OH	15
L.Paskus,	
Burlington, Canada	5
A.Sakalas, Lemont, IL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

TĘSIA SKAUTIŠKĄ DARBĄ

Gyvenime pasikartoja įvykiai, kurių pradžia buvo kaip gera pasekėja, o vėliau vadovė. Taip įvyko su Loreta Čipkute-Dubray kurios skautiškas gyvenimas prasidėjo Clevelando "Neringos" tunte. Vėliau tapo vadove. Baigusi universitetą ir sukūrusi šeimą apsigyveno Kalamazoo, MI., kur augina savo dukras ir dirba vienos bendrovės "Outsourcing Liason". Pagrindinė dalis jos gyvenime yra skautija. Dabartiniu laiku Loreta Čipkutė-Dubray kartu su Renee Mitchell yra Girl Scout Troop 331 vieneto vadovės. Troop 331 vienetas už savanoriškus darbus (iš 6000 vienetų) atrinkta viena iš 10 aukščiausių galutinių konkurso "Disney All Stars Contest" dalyvių. Šio konkurso pirmos vietos prizas yra kelionė į Los Angeles, CA, ir atlikti projektus visuotinių darbų kartu su "That's So Raven". **A.V.Matulionis**

Šis vienetas (Troop 331) yra sudarytas mergaičių, kurios lanko Amberly Elementary, West Middle School, North Middle School ir Portage High School mokyklas ir taip pat vadovės Loretos abi dukros. Ketvirtoje eilėje iš kairės: vadovės Loretta Cipkus-Dubray ir Renee Mitchell.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Į Kauno centrą važiuosime Europos prospektu

Kauno miesto taryba nusprendė pakeisti dalies J. Bakanausko gatvės pavadinimą ir nuo šiol vadinti šią gatvės dalį Europos prospektu. J. Bakanausko gatvės dalį nuo M. K. Čiurlionio tilto iki jos pabaigos bei numatomą tęsinį iki "Via Baltica" magistralės pavadinti Europos prospektu pasiūlė Kauno miesto tarybos Miesto plėtros ir ekologijos komitetas. "Lietuvos įstojimas į ES yra labai reikšmingas įvykis ir jį norėjosi kaip nors paminėti. Mes pasirinkome rekonstruo-

jamą J. Bakanausko gatvę, kuri ateityje bus pratęsta iki "Via Baltica" magistralės. Tokiu atveju ji tampa įvažiavimu iš Europos į Kauną ir iš Kauno į Europą" - teigia vienas iš šios idėjos iniciatorių, Kauno miesto tarybos narys, Miesto plėtros ir ekologijos komiteto pirmininkas Algirdas Avižienis. Pasak Kauno miesto savivaldybės pranešimo, buvo svarstomi keli galimi idėjos įgyvendinimo variantai, tačiau galiausiai pasirinkta būtent J. Bakanausko gatvė. Pasirinkimą lėmė tai, jog po rekonstrukcijos ši gatvė sujungs Kauno centrą su viena

iš pagrindinių Lietuvos magistralių - "Via Baltica". Taigi Europos prospektu bus galima patekti į Kauno centrą.

LR STT agentai sulaukė Sveikatos apsaugos ministerijos sekretorių Vidmantą J. Žilinską ir dviejų medicinos įrangą prekiaujančių įmonių vadovus - "Limetos" gen. direktorių Vytautą V. Zimnicką ir "Meditos" direktorių Vidmantą Kačukų. V.Žilinskui pateikti įtariamai dėl kyšio paėmimo ir piktnaudžiavimo tarnyba, V.Zimnickui ir V.Kačkui - dėl pirkimo. **LGITIC inf.**

Molėtų apylinkės Didžiokų kaime koplyčioje įsikūrusi meno galerija, o prie jos Ramona Butkutė. A. Girininko nuotr.

IVAIRENYBĖS

Vilniaus arkikatedroje - Turino drobulės kopija

Didžiosios savaitės ir Velykų proga Vilniaus arkikatedroje buvo galima pamatyti autentiško dydžio garsiosios Turino drobulės, vadinamos Kristaus įkapėmis, kopiją. Drobulės originale, kaip tikima, išlikę nukryžiuoto Jėzaus Kristaus kūno atspaudai.

Pasak Vilniaus arkikatedros administratoriaus kunigo Ričardo Doveikos, vieną iš keleto pasaulyje išlikusių autentiškų drobulės kopijų Vilniaus

arkikatedrai padovanojo Turino vyskupas.

"Ši itin reta relikvija yra neįkainojama dovana Lietuvos tikintiesiems. Drobulės originalas Turino katedroje eksponuojamas labai retai - kas ketą dešimtmečių", - sako R. Doveika. Pasak kunigo, drobulės kopija turėtų rasti nuolatinę vietą Arkikatedroje, relikviją žadama eksponuoti ir kitose Lietuvos bažnyčiose.

Lininė drobulė, į kurią, kaip teigiama, po nukryžiovimo buvo įvyniotas Jėzus, laikoma

Kaip jau buvo skelbta anksčiau, 54-jų Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos žaidynių krepšinis ir tinklinis įvyks 2004 metų, birželio 18, 19 ir 20 dienomis, Bridgeport, Conn. ŠALFASS-gos Centro Valdybos pavedimu, žaidynes vykdys Connecticut lietuvių sporto klubas ir JAV LB-nės Bridgeporto apylinkė. Žaidynių vadovas - Laurynas Misevičius.

Krepšinis bus vykdomas šiose klasėse: Vyrų A, Vyrų B, Vaikinų A (1985 m. gimimo ir

brangiausia ir kartu daugiausiai ginčų keliančia krikščionybės relikvija. 4,37 metro ilgio ir 1,10 metro pločio pageltusioje drobėje matyti nukryžiuoto barzdoto vyro kūno atspaudas.

Drobulės originalas Turino katedroje paskutinį kartą viešai rodytas 2000-aisiais, Jubiliejinių metų proga. Pasižiūrėti drobulės į Turiną tuomet atvyko milijonai piligrimų iš viso pasaulio. Relikvija buvo įdėta į neperšaujamą ir atsparią ugniai stiklinę dėžę. Tokių apsaugos priemonių imtasi po Turino katedros gaisro 1997 m., kai vienas ugniagesys paskutinę akimirką išgelbėjo stebuklinga laikomą drobulę.

Nors tikintieji garbina šią relikviją, jos kilmė kelia daug ginčų. Tarptautinė mokslininkų komanda prieš 15 metų pareiškė, kad nuo 1578 m. Turino katedroje saugoma drobulė gali būti Viduramžių falsifikatas. Tuo tarpu mikrobiologai tvirtina, kad ji "beveik neabejotinai" siekia Kristaus laikus.

LGITIC inf.

SPORTAS

KREPŠINIO IR TINKLINIO VARŽYBOS

jaunesnių), Moterų ir Merginų A (1985 m. gim. ir jaunesnių).

Principiniai, vaikinams A yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o merginoms A - moterų klasėje.

Vyrų A ir B krepšinį numatoma pradėti birželio 18 d., penktadienį, vakare. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Tinklinis vyks - vyrų, moterų ir mišrioms komandoms. Mišrią komandą sudaro 6 žaidėjai(-jos). Aikštėje turi būti ne mažiau, kaip 2 moterys (arba ne mažiau, kaip 2 vyrai) visą laiką. Vyrų ir moterų tinklinis vyks birželio 19 d., šeštadienį, o mišrių komandų - birželio 20 d., sekmadienį. Moterims yra leidžiama žaisti vyrų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Dalyvauti kviečiami visi Š. Amerikos lietuvių sporto vietainiai, atlikę metinę ŠALFASS-

gos narių 2004 metų registraciją.

Galutinė krepšinio ir tinklinio komandų ir žaidėjų registracija privalo būti atlikta iki 2004 m. gegužės 15 d. imtinai, šiuo adresu: Laurynas Misevičius, 218 Pastors Walk, Monroe, CT 06468-1006, USA. Tel. ir faksas: 203-452-5208; E-mail: larrykaunas@yahoo.com arba Algirdas Gelažauskas, 19 Evergreen Ave., Apt. 4, Hamden, CT 06518-2744.

Tel: 203-248-5182; E-mail: Vievis@cs.com

Po galutinės dalyvių registracijos bus paskelbta galutinis žaidynių formatas ir kitos tolimesnės detalės. Visais žaidynių reikalais kreipkitės į Lauryną Misevičių ar Algirdą Gelažauską.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home on the web at www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.